

**Jihočeská univerzita v Českých
Budějovicích
Ekonomická fakulta**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2007

Ivana FREIOVÁ

**Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta**

**Analýza vývoje autorského zákona
od poloviny 20. století do současnosti na území
České republiky, vývoj před a po vstupu ČR
do Evropské unie**
(diplomová práce)

Vypracovala: Bc. Ivana Freiová, DiS.
Vedoucí práce: JUDr. Václav Kaizrlík

České Budějovice, srpen 2007

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Analýza vývoje autorského zákona od poloviny 20. století do současnosti na území České republiky, vývoj před a po vstupu ČR do Evropské unie“ vypracovala samostatně pod vedením JUDr. Václava Kaizrlíka a uvedla v seznamu literatury všechny použité literární a odborné zdroje.

České Budějovice, srpen 2007

.....

Děkuji panu Ing. Jiřímu Sedlákovu a Mgr. Tomáši Bejčkovi z Advokátní, patentové a známkové kanceláře Kudrlička & Sedlák, České Budějovice za odbornou pomoc a předání cenných informací, které jsem užila v této práci. Zároveň chci poděkovat pánům JUDr. Rudolfovi Hrubému, JUDr. Václavovi Kaizrlíkovi a Mgr. Jiřímu Písečkovi z Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích za metodické vedení při vypracování diplomové práce a poskytnutí podkladů pro zpracování mé práce.

České Budějovice, srpen 2007

Ivana Freiová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

Katedra práva

Akademický rok: 2005/2006

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Bc. Ivana Freiová, DiS.
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova
Název tématu: **Analýza vývoje autorského zákona od poloviny 20. století do současnosti na území České republiky, vývoj před a po vstupu ČR do Evropské unie**
Zásady pro vypracování

Provést průzkum ochrany vztahů vznikajících v souvislosti s vytvořením a společenským uplatněním literárních, vědeckých a uměleckých děl tak, aby byly chráněny zájmy autorů, které jsou výsledkem jejich tvůrčí činnosti.

Využijte níže uvedené činnosti:

- analýza práv autora
- přechod autorského práva na dědice
- rozbor užití díla ze zákona v ČR a EU
- rozbor užití díla se svolením autora
- smlouvy o šíření díla a o vytvoření díla
- návrhy licenčních smluv

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Vývoj autorského práva od poloviny 20. století na území České republiky, přehled jednotlivých právních předpisů v oblasti autorského práva a souvisejících zákonů včetně komentáře k nim
3. Ochrana autorského práva v rámci EU (stručný vývoj a současný stav)
4. Závěr
5. Přehled použité literatury
6. Přílohy

Rozsah práce: 50 – 60 stran
Rozsah příloh: dle potřeby
Forma zpracování diplomové práce: tištěná
Seznam odborné literatury: viz přílohy

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Václav Kaizrlík
Katedra práva
Datum zadání diplomové práce: 10. února 2006
Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2007

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 23. března 2006

Obsah

Obsah	8
Úvod	9
1 Vymezení pojmů	10
1.1 Duševní vlastnictví	10
1.2 Autorské právo	12
2 Vývoj autorského práva od poloviny 20. století na území České republiky, přehled jednotlivých právních předpisů v oblasti autorského práva a souvisejících zákonů včetně komentáře k nim	13
2.1 Právní vymezení duševního vlastnictví	13
2.1.1 Mezinárodní právní úprava	13
2.1.2 Právní úprava v České republice	20
2.1.2.1 Práva s autorským právem související	21
2.2 Vývoj autorského práva na území České republiky	24
2.2.1 Přehled právních předpisů od poloviny 20. století do současnosti	24
2.2.2 Platný autorský zákon	27
2.2.2.1 Autorství	28
2.2.2.2 Obsah práva autorského	28
2.2.2.2.1 Vznik a trvání majetkových práv	29
2.2.2.3 Ochrana práva autorského (§ 40)	30
2.2.2.4 Kolektivní správa práv (HLAVA IV)	31
2.2.2.4.1 OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním	32
2.2.2.4.2 Dílka – divadelní a literární agentura	33
2.2.2.4.3 Ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl – OOA-S	34
2.2.2.4.4 INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů	34
2.2.2.4.5 Gestor – ochranný svaz autorský	35
2.2.2.4.6 OAZA - Ochranná asociace zvukařů autorů	36
2.2.2.5 Porušování autorských práv	37
2.2.2.5.1 Příklad z praxe	39
3 Licenční smlouva	41
3.1 Náležitosti licenčních smluv	43
3.2 Návrh licenční smlouvy	44
4 Závěr	47
5 Resümee	49
Seznam informačních zdrojů	52
Slovník použitých výrazů v práci	54
Seznam příloh	55

Úvod

Díla literární, vědecká i umělecká tvoří náplň kultury, plní významnou úlohu ve vývoji společnosti. Důležitý zájem společnosti na tvorbě a uplatňování těchto děl proto vyžaduje, aby právní řád upravoval společenské vztahy, které v této souvislosti vznikají. Tento úkol plní normy autorského práva.

Autorské právo je souhrnem právních norem, které upravují vztahy vznikající z vytvoření a společenského uplatnění děl, a to jak děl uměleckých a literárních, tak i vědeckých, která jsou jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a jsou vyjádřena v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.

Vytvoření díla a jeho uplatnění ve společnosti jsou tedy dvě základní právní skutečnosti, které určují vznik i obsah autorskoprávních vztahů. Vytvoření díla je skutečností, která vede ke vzniku absolutního autorskoprávního poměru, avšak uplatnění takového díla ve společnosti je právě tou skutečností, o kterou se opírá právně politické zdůvodnění autorského práva, a ve které je proto těžiště úprav autorskoprávních vztahů.

Ve své diplomové práci chci provést rozbor autorského práva, resp. shrnout, jaké právní normy platily od poloviny 20. století, postihnout hlavní změny v oblasti autorskoprávní. Nejvíce se pak zabývám současným platným zákonem č. 121/2000 Sb., kterým je české autorské právo již plně zharmonizováno s komunitárním pojetím práva.

V tomto zákoně je zároveň postihnuta i kolektivní správa majetkových práv autorských. Oblast kolektivní (hromadné) správy před rokem 1995 byla součástí autorského zákona. Zákonem č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů byla tato práva zařazena do samostatného právního předpisu.

Cílem práce je vytvořit stručný přehled autorskoprávních předpisů včetně stručného komentáře k uvedeným zákonům. Na základě případu z praxe pak i vytvoření návrhu licenční smlouvy, kterým by bylo možné předcházet možným sporům.

1 Vymezení pojmů

Pro rychlejší pochopení problematiky duševního vlastnictví a autorského práva je nutné nejprve si objasnit několik základních pojmů z této oblasti. Následující výčet je jen zestručněným podáním informací, které je třeba brát jen jako podpůrné body pro uvedení do zmíněné problematiky.

1.1 Duševní vlastnictví

Duševní vlastnictví zahrnuje obecně práva vztahující se k nehmotným výsledkům duševní činnosti, např. autorská práva, práva průmyslová, a dále práva k dalším nehmotným statkům (k obchodnímu tajemství, know-how, apod.)

Předmětem převodů a dědického přechodu nejsou tyto nehmotné předměty samy, pouze majetková práva k nim.

Samotný pojem „duševní vlastnictví“ bývá často označován jako teoreticky sporný, protože dochází k navozování věcně právních asociací, které nejsou žádoucí. V různých formulacích a spojeních je však hojně užíván v obchodním zákoníku, ale i v některých normách veřejného práva.

Z ekonomického hlediska jsou práva k věcem nehmotným penězi ocenitelným zbožím, které má na trhu svou směnnou a užitnou hodnotu.

V Úmluvě o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví z roku 1967 je ustanoveno, že duševní vlastnictví zahrnuje práva k:

- literárním, uměleckým a vědeckým dílům,
- výkonům výkonných umělců, zvukovým záznamům, vysílání,
- vynálezům,
- vědeckým objevům,
- průmyslovým vzorům a
- ochranným známkám, obchodním jménům a názvům.

Kromě těchto práv zahrnuje i ochranu proti nekalé soutěži a jakákoli jiná práva vztahující se k výsledku duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární nebo umělecké.

Jako ideální předmět může majetková podstata vzniknout:

- a) jako výsledek duševní činnosti fyzických osob,
- b) výsledkem netvůrčí činnosti fyzických nebo právnických osob – např. činností obchodní, provozní apod.

Subjektivní práva k těmto ideálním předmětům náleží v obou případech osobám, jejichž činností tyto předměty vznikly – autorům, výrobcům, vynálezům, atd. Tyto osoby s nimi mohou nakládat v souladu se zákonem a tato práva jsou penězi ocenitelným zbožím, majícím směnnou a užitnou hodnotu na trhu.

Jestliže jsou předměty duševního vlastnictví vyjádřeny v hmotné podobě, pak mohou být i předměty právních a ekonomických vztahů. Jejich zhmotnění lze uskutečnit např. zapsáním, natočením na filmový pás nebo jinou smyslově vnímatelnou formou (i slovním projevem, který je z právního hlediska pouze pomíjivou podobou zhmotnění).

V případě jednotlivých ideálních předmětů duševního vlastnictví se právo určujícím způsobem účastní již na jejich pojmovém vymezení jako objektů občanskoprávních vztahů. Například ne každý výsledek duševní práce člověka je chráněn absolutní ochranou - pro porovnání obecná smlouva o dílo je zákonem mnohem méně ošetřena než smlouva o vytvoření díla. Pro další srovnání: v ČR neexistuje zvláštní zákonná ochrana *know-how*, a to proto, že vlastní ideální předmět není zcela vyhraněn, bývá však často opatřen smluvně.

Specifikem pro duševní vlastnictví je tzv. *potencionální ubiquita* (z latinského *ubique* = všude), což znamená, že tyto ideální předměty mohou být užívány kdykoli, kdekoli a kýmkoli a to i současně, aniž by došlo k jejich opotřebení nebo snížení kvality.

Práva k duševnímu vlastnictví jsou založena na *zásadě teritoriality*. Podle této zásady práva určená zákonem daného státu se vztahují pouze na jeho území a vztahy k duševnímu vlastnictví se řídí pouze právním řádem tohoto státu. Mezinárodní právní ochrana duševního vlastnictví prakticky neexistuje. Jsou zde pouze úmluvy, dohody a smlouvy platné však pouze mezi jednotlivými smluvními zeměmi.

1.2 Autorské právo

Název „autorské právo“ je latinského původu (*auctor* = původce). Dříve u nás platný zákon č. 218/1926 Sb., ve snaze o zčeštění používal označení „právo původské“. Již ale v následujícím zákoně č. 115/1963 Sb., o právu autorském se užívalo důsledně terminologie „autorské právo“ a „autor“ s odůvodněním, že jde o výrazy všeobecně vžitě, pojmově přesnější než výraz „původce“ a umožňující zejména i jasné odlišení od názvosloví práva patentního a vzorového, kde je původcem nazýván tvůrce vynálezu ve smyslu příslušných zákonů.

Právním autorským je označován souhrn právních norem, které upravují právní vztahy týkající se děl literárních, vědeckých a uměleckých. Jde tedy o právní obor, který má mimořádnou důležitost pro vývoj kultury. Novodobý rozvoj techniky umožnil šíření děl spisovatelů, vědců a umělců měrou a rychlostí ještě před několika desetiletími zcela netušenou. Nové technické možnosti šíření děl odstranily hranice mezi státy i celými kontinenty. Úprava předpisů práva autorského proto daleko přesahuje význam pouhých vnitrostátních úprav, protože dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, jako předmět autorského práva, je svou povahou mezinárodní.

2 Vývoj autorského práva od poloviny 20. století na území České republiky, přehled jednotlivých právních předpisů v oblasti autorského práva a souvisejících zákonů včetně komentáře k nim

2.1 Právní vymezení duševního vlastnictví

Obě následující podkapitoly jsou vzájemně propojeny, protože Česká republika je členem smluvních zemí různých dohod, smluv a úmluv a řídí se jimi. Přijaté zákony pak vyplývají z těchto smluv a jsou s nimi v souladu.

2.1.1 Mezinárodní právní úprava

Jak již bylo zmíněno v podkapitole 1.1, jsou práva k duševnímu vlastnictví založena na zásadě teritoriality. To znamená, že chce-li vlastník patentu, známky nebo průmyslového vzoru získat ochranu i v dalších státech, musí o ní, až na výjimky, žádat v každém z těchto států zvlášť.

K částečnému překonání této teritoriální omezenosti práv duševního vlastnictví začalo docházet před více než sto lety, kdy si státy začaly uvědomovat potřebu zajištění ochrany práv nejen ve své zemi, ale i v zemích dalších.

Z tohoto důvodu docházelo k podepisování dohod, smluv a úmluv mezi jednotlivými smluvními státy.

Univerzální všeobecnou mnohostrannou mezinárodní smlouvou je *Pařížská unijní úmluva (dále jen PUÚ) na ochranu průmyslového vlastnictví* z roku 1883. Jejími smluvními státy je 107 zemí ze všech kontinentů s různým společenským zřízením. PUÚ byla několikrát revidována. Náš stát je vázán i posledními revizemi (viz. vyhláška MZV č. 64/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 81/1985 Sb.)

Dále je Česká republika členem Světové organizace duševního vlastnictví (*World Intellectual Property Organization, dále jen „WIPO“*), která je významnou mezinárodní organizací v oblasti ochrany duševního vlastnictví, a smluvní stranou řady mnohostranných mezinárodních smluv na ochranu průmyslového vlastnictví spravovaných touto organizací. Česká republika je také členem Evropské patentové organizace (EPO) a smluvní stranou Úmluvy o udělování evropských patentů, kterou spravuje EPO. Je také smluvní stranou Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Dohoda TRIPS) spravovanou Světovou obchodní organizací. Zákon číslo 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) obsahuje všechny závazky, které ČR převzala těmito mezinárodními autorskoprávními úmluvami a smlouvami. Je také v souladu s dalšími smlouvami Světové organizace duševního vlastnictví, které byly přijaty na diplomatické konferenci v roce 1996, a pro něž se používá název *internetové smlouvy*. Jde o *Smlouvu WIPO o právu autorském* a *Smlouvu WIPO o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech*. Závazky z těchto smluv se odrazily také ve směrnici EU o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv souvisejících v informační společnosti.

V červnu 2005 byl ohlášen nový projekt Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (viz. příloha číslo 1), kdy cílem projektu je zlepšit reálné chápání vlivu práv k duševnímu vlastnictví na vlády, obchod a spotřebitele a rovněž posuzování zdravotních, sociálních a bezpečnostních rizik způsobených padělaným a pirátským zbožím a zkoumat, co je třeba dělat v boji proti porušování těchto práv. Tento projekt bude probíhat ve třech fázích zaměřených vždy na určitou část porušování práv k duševnímu vlastnictví:

1. výroba, distribuce a prodej produktů porušující ochranné známky, autorská a patentová práva,
2. digitální pirátství,
3. porušování Dohody WTO TRIPS.

Mezi další mnohostranné smlouvy patří:

- **Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví**, (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, dále jen "Dohoda TRIPS"), uzavřená v rámci Dohody o Světové obchodní organizaci (WTO). Dohoda stanovila pro oblast ochrany duševního vlastnictví všeobecná pravidla a zásady, zejména závazek národního zacházení. Obsahuje ustanovení o zacházení podle nejvyšších výhod, což bylo vůbec poprvé v oblasti mezinárodních dohod o duševním vlastnictví. Tato dohoda vedla k posílení ochrany práv k duševnímu vlastnictví a současně vytvářela předpoklady pro boj proti padělaným výrobkům. Dohodu TRIPS Česká republika uplatňuje od 1. ledna 1996. Tato dohoda odkazuje v oblasti práva autorského a práv souvisejících s právem autorským na minimální úroveň ochrany podle Bernské úmluvy a Římské úmluvy. Upravuje některá nová práva mezinárodně uznávaná, jako je právo na ochranu počítačových programů, právo na pronájem a na půjčování, ochranu databází, zásadu vyčerpání práva a zejména zavazuje státy chránit zvukové záznamy po dobu 50 let od pořízení záznamu, a to i těch, u nichž dosavadní kratší ochranná doba uplynula. Dohoda TRIPS je spíše známá tím, že poprvé na mezinárodní úrovni upravuje závazky členských států, které mají přijmout v oblasti vynucování práva, a to jak ve správním, civilním či trestním řízení. Obsahuje dále ustanovení o opatřeních na hranicích, kterých se nositelé práv mohou domáhat v případě dovozu či vývozu nedovolených rozmnoženin děl, výkonů a zvukových záznamů.
- **Smlouva o ochraně duševního vlastnictví u integrovaných obvodů** přijatá ve Washingtonu dne 26. 5. 1989, stanovuje principy ochrany konstrukčního zapojení (topografie) integrovaných obvodů při zachování požadavku původnosti.
- č. 32/1985 Sb., **Úmluva o ochraně výrobců zvukových záznamů proti nedovolenému rozmnožování jejich zvukových záznamů**, sjednaná v Ženevě 29. 10. 1971. Tato úmluva byla sjednána z iniciativy Mezinárodní federace fonografického průmyslu IFPI v roce 1971.

- č. 192/1964 Sb., **Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a televizních a rozhlasových organizací**, ve znění red. sděl. č. 157/1965 Sb., uzavřená v Římě 26. října 1961 (dále jen "Římská úmluva"), které se ČR účastní s účinností od 14. srpna 1964. Při přístupu k této úmluvě ČR uplatnila výhradu ve smyslu čl. 16 odst. 1 písm. a) bod (iii) a (iv), pokud jde o odměnu za druhotné užití zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům pro rozhlasové vysílání nebo pro veřejný přednes podle čl. 12. Podle této výhrady neplatí článek 12 v ČR vůbec pro zvukové záznamy vydané k obchodním účelům výrobcem, který není občanem (subjektem) jiného smluvního státu; pro zvukové záznamy, jejichž výrobcem je občan jiného smluvního státu, platí tento článek jen v rozsahu a po dobu, jak tento stát poskytuje ochranu zvukovým záznamům poprvé zaznamenaným subjektem ČR. Římská úmluva upravuje na minimální úrovni majetková práva výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových a televizních vysílatelů. Směrnice 92/100/EHS přiznává výkonným umělcům práva v širším rozsahu,
- **Bruselská úmluva o šíření signálů nesoucích programy přenášených satelity**,
- **Smlouva o mezinárodní registraci audiovizuálních děl**,
- č. 2/1960 Sb., 16/1960 Sb., 134/1980 Sb., **Všeobecná úmluva o autorském právu** a Protokoly č. 2 a 3 /revidovaná v Paříži dne 24. července 1971 a Dodatkový protokol č. 2/, Ženeva, 6. 9. 1952
- č. 133/1980 Sb., 19/1985 Sb., **Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl** ze dne 9. září 1886, doplněná v Paříži dne 4. května 1896, revidovaná v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněná v Bernu dne 20. března 1914 a revidovaná v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a naposledy v Paříži dne 24. července 1971. Česká republika se jí účastní od roku 1921 a pařížským zněním je vázána od 11. dubna 1980. Jde o tradiční autorskoprávní úmluvu, která stanoví pro členské státy povinnost ochrany práva autorského alespoň na minimální úrovni zakotvené v úmluvě. Zároveň obsahuje výhrady ve prospěch národních úprav pro oblastí výslovně v úmluvě uvedené, např. výjimky z výlučného práva autora, rozsah působnosti autorského zákona na díla užitého umění, zásadu teritoriality, podle které se ochrana práv duševního vlastnictví řídí právní úpravou státu, kde se ochrana uplatňuje. Úmluva obsahuje pravidlo srovnání

dobu ochrany, podle kterého ochrana nepřesáhne dobu stanovenou ve státě původu díla. Tato zásada však byla prolomena přijetím směrnice 93/98/EHS.

- č. 48/2002 Sb., *Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech*, Ženeva, 20. 12. 1996
- č. 33/2002 Sb., *Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském*, Ženeva, 20. 12. 1996
- č. 7/1995 Sb., *Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé* (dále jen "Evropská dohoda"). Ve čl. 67 se ČR zavázala pokračovat ve zlepšování ochrany práv duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví, aby byla v ČR dosažena podobná úroveň ochrany existující ve Společenství, včetně srovnatelných prostředků k prosazování takových práv. Zároveň se zavázala účastnit se mnohostranných úmluv o právech duševního vlastnictví, které jsou uvedeny v odstavci 1 přílohy XVII, jichž jsou členské státy stranami nebo jež jsou členskými státy de facto prováděny (viz níže). V čl. 69 Evropské dohody ČR uznala, že důležitou podmínkou pro ekonomické zapojení ČR do Společenství je sblížení stávajících a budoucích právních předpisů ČR s právními předpisy Společenství a zároveň se zavázala vyvíjet úsilí k zajištění postupné slučitelnosti vnitrostátního právního řádu s právními předpisy Společenství. Právní předpisy Společenství v oblasti práv duševního vlastnictví, upravující právo autorské a práva související s právem autorským, byly přijaty v průběhu posledního desetiletí. Sladění práv duševního vlastnictví souvisí až se vznikem jednotného trhu a volného pohybu zboží a služeb s předměty chráněnými těmito právy a také s tím, že tato oblast práv byla úspěšně upravena řadou mezinárodních autorskoprávních úmluv a smluv.

- *Právní předpisy Společenství tvoří:*

- směrnice 91/250/EHS zavádí účinnou ochranu počítačových programů a sladuje pravidla, jimiž se spravuje ochrana počítačového programu, který je hlavní součástí systému zpracování dat a je srovnatelně důležitý pro rozvoj výroby a technologie. Zavádí výlučná práva pronájmu a půjčování, kde se nositelům práv zajišťuje podíl na užitcích, které lze z nových forem využívání děl a výkonů mít. Sladuje práva související s právem autorským a pomáhá tak v boji s pirátským,
- směrnice 92/100/EHS o právu na pronájem a na půjčování a o některých právech souvisejících s právem autorským v oblasti duševního vlastnictví, sladuje na vysoké úrovni dobu, po kterou jsou všechna díla a výkony chráněny. Tím napomáhá volnému pohybu zboží a služeb v kultuře a odstraňuje poruchy hospodářské soutěže, které způsobují rozdíly v úrovni ochrany,
- směrnice 93/83/EHS o koordinaci určitých pravidel z oboru práva autorského a práv souvisejících s právem autorským vztahujících se na satelitní vysílání a na kabelový přenos lze označit za zásadní pro tyto způsoby šíření předmětů ochrany. Stanoví právní režim, kterým se řídí satelitní vysílání a stanoví povinnou kolektivní správu práv v případě kabelového přenosu,
- směrnice 93/98/EHS, sladující dobu ochrany práva autorského a práv souvisejících s právem autorským, jsou základními stavebními kameny komunitární harmonizace v oblasti práva autorského a práv souvisejících s právem autorským,
- směrnice 96/9/ES o právní ochraně databází, která konstituuje nové právo sui generis pořizovatele databáze.
- směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti
- směrnice 2001/84/ES o právu na opětovný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla
- 2005/737/ ES o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby.

Mezi důležité dohody týkající se duševního vlastnictví dále patří také **Všeobecná dohoda o clech a obchodu (General Agreement on Tariffs and Trade – GATT)**. Tato dohoda nabyla platnosti 1. 1. 1948. Z této dohody je pro DV nejdůležitější Uruguayské kolo jednání Všeobecné dohody, které bylo zahájeno v roce 1986 v uruguayském Punta del Este. Základními cíly tohoto osmého kola mnohostranných obchodních jednání bylo čelit ochranným tlakům, liberalizovat dále mezinárodní obchod, modernizovat systém platný od roku 1947 a rozšířit působnost GATTu za rámec mezinárodního obchodu zbožím na další oblasti. Jedním z konkrétních výsledků tohoto kola je Dohoda o pravidlech původu. Tato nově sjednaná dohoda zabezpečuje harmonizaci pravidel o původu zboží. Národní pravidla jednotlivých zemí jsou však rozdílná a často vytvářejí překážky mezinárodnímu obchodu.

Tehdejší Československo se účastnilo všech přípravných jednání vedoucích ke vzniku Všeobecné dohody o clech a obchodu. Text Všeobecné dohody nabyl pro Československo platnosti 20. 4. 1948 a od té doby bylo smluvní stranou Všeobecné dohody do konce roku 1992, kdy jeho členství zaniklo současně se zánikem Československé federace.

Po vzniku samostatné České republiky se náš stát stal smluvní stranou GATTu 15. 4. 1993 se zpětnou platností od 1. 1. 1993 na základě Protokolu o přístupu.

Nástupcem GATTu je od r. 1995 Světová obchodní organizace (World Trade Organisation - WTO).

Kromě výše uvedených mnohostranných smluv existují též dvoustranné (tzv. bilaterální) smlouvy mezi dvěma státy, mezi které například patří:¹⁾

- č. 5/1976 Sb., Dohoda mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o vzájemné ochraně autorských práv k dílům literárním, vědeckým a uměleckým, Praha, 18. 03. 1975

¹⁾ Je zde uvedena pouze dohoda uzavřená mezi naším státem a státem jiným.

2.1.2 Právní úprava v České republice

Ochrana duševního a průmyslového vlastnictví spočívá v tom, že jednotlivým subjektům vznikají tzv. absolutní výlučná práva, do nichž ostatní nesmí zasahovat. Patří sem právo nehmotný majetek výlučně užívat (kopírovat, vyrábět podle něj, postupovat v metodice práci či technologií apod.) a výlučně s ním nakládat (např. poskytovat práva na užití či nakládání s díly dalším osobám, zničit je apod.)

Při porušování těchto absolutních výlučných práv se může oprávněná osoba domáhat nápravy u soudu, tj. aby každý, kdo porušuje tato práva se svého jednání zdržel (tzv. zdržovací nárok), uvedl záležitost do původního stavu (např. stáhl závadně označené zboží z trhu) = odstraňovací nárok, nahradil škodu včetně ušlého zisku, vydal bezdůvodné obohacení a poskytl přiměřené zadostiučinění (tj. omluvu nebo opravu v tisku atd.)

Již podle čl. 34 Listiny základních práv a svobod (ve spojení s čl. 3 ústavního zákona ČNR č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky) jsou práva k výsledkům tvůrčí činnosti chráněna zákonem. Této ochraně odpovídá i ústavní ochrana zaručující svobodu vědeckého bádání a umělecké tvorby (čl. 15 odst. 2 Listiny).

Dle Hlavy I, Dílu 1, § 2, Odst. 1 Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) je předmětem autorského práva dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam. Za dílo se též považuje počítačový program, je-li původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvořem. Databáze, která je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvořem a jejíž součástí jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a jednotlivě zpřístupněny elektronicky či jiným způsobem, je dílem souborným.

2.1.2.1 Práva s autorským právem související

Český autorský zákon mezi tato práva zařazuje práva výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu, právo výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu, právo výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu, právo rozhlasového nebo televizního vysílatele k jeho původnímu vysílání, právo nakladatele na odměnu v souvislosti se zhotovením rozmnoženiny jím vydaného díla pro osobní potřebu. Z těchto práv pak pouze práva výkonných umělců představují tvůrčí práva a jsou povahy jak majetkové, tak osobnostní. Pouze právo výkonných umělců je nepřevoditelné inter vivos a jeho majitelem může být za života výkonného umělce pouze fyzická osoba. Ostatní práva s autorským právem související pak vyjadřují právní ochranu investice do zhotovení či zpřístupnění nehmotného statku. V případě těchto práv pak je uplatněn princip jejich převoditelnosti, neboť jde o běžný majetek. Majitelem těchto práv může být jak osoba fyzická, tak osoba právnická. Dalším právem upraveným v rámci autorského zákona je právo pořizovatele databáze k jím pořízené databázi. Toto právo není právem souvisejícím s právem autorským, nicméně vzhledem k příbuznosti předmětu těchto práv byla jeho úprava zahrnuta do autorského zákona. Právní úprava této problematiky je zásadně ovlivněna komunitárním právem, konkrétně směrnici Evropského parlamentu a Rady EU o právní ochraně databází.

Přehled platných právních předpisů vztahujících se k nehmotným majetkovým právům

- **Zákon č. 140/1961 Sb.**, trestní zákon (vybraná ustanovení)
- **Zákon č. 40/1964 Sb.**, občanský zákoník (vybraná ustanovení)
- **Zákon č. 200/1990 Sb.**, o přestupcích (vybraná ustanovení)
- **Zákon č. 527/1990 Sb.**, o vynálezech a zlepšovacích návrzích
- **Zákon č. 513/1991 Sb.**, obchodní zákoník (vybraná ustanovení)
- **Zákon č. 478/1992 Sb.**, o užitných vzorech
- **Zákon č. 14/1993 Sb.**, o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví
- **Zákon č. 151/1997 Sb.**, o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku)
- **Zákon č. 121/2000 Sb.**, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- **Zákon č. 207/2000 Sb.**, o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
- **Zákon č. 452/2001 Sb.**, o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele
- **Zákon č. 173/2002 Sb.**, o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů
- **Zákon č. 441/2003 Sb.**, o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách)
- **Zákon č. 417/2004 Sb.**, o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví
- **Zákon č. 500/2004 Sb.**, správní řád, v platném znění
- **Zákon č. 634/2004 Sb.**, o správních poplatcích
- **Zákon č. 221/2006 Sb.**, o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví)
- **Vyhláška č. 550/1990 Sb.**, o řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů, v platném znění

- **Vyhláška č. 243/2002 Sb.**, kterou se provádí zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele
- **Vyhláška č. 540/2002 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku) – vybraná ustanovení
- **Vyhláška č. 97/2004 Sb.**, k provedení zákona o ochranných známkách, v platném znění

2.2 Vývoj autorského práva na území České republiky

V této kapitole jsem zpracovala přehled právních předpisů v oblasti autorského práva a souvisejících zákonů a přidala k nim stručné komentáře. Podrobnější komentář jsem uvedla k platnému právnímu předpisu, který je jednak zpracován odlišným způsobem než tomu bylo do té doby a jednak se jedná o zákon, který je již svázán se vstupem České republiky do Evropské unie. V podkapitole 2.2.1 je souhrn předpisů zaměřených na autorské právo do doby před vstupem do Evropské unie a v podkapitole 2.2.2 více rozebrán zákon, který je v souladu s právem komunitárním

2.2.1 Přehled právních předpisů od poloviny 20. století do současnosti

Počátky právní ochrany autorského práva na území dnešní České republiky spadají do roku 1811, kdy byla v rakouském ABGB (všeobecný občanský zákoník) upravena nakladatelská smlouva. Jelikož tento zákoník platil také pro země české, považujeme jej tedy jako počátky právní ochrany autorského práva.

Zákon č. 197/1895 Sb.,

Zákon 106/1923 Sb.,

Zákon č. 218/1926 Sb., o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském)

Zákon 120/1936 Sb.,

Zákon č. 115/1953 Sb., o právu autorském (autorský zákon) – nabyl účinnosti dne 1. ledna 1954. Zrušil platnost zákona č. 218/1926 Sb., o právu autorském, ve znění zákona č. 120/1936 Sb.; vládní nařízení č. 10/1927 Sb., kterým se provádí zákon č. 218/1926 Sb., o právu autorském; vládní nařízení č. 10/1939 Sb. II, o zabezpečení ochrany původských práv při veřejném provozování chráněných hudebních děl; vládní nařízení č. 164/1939 Sl. z., o zabezpečení ochrany autorských práv při veřejném provozování některých chráněných hudebních děl; zákon č. 106/1923 Sb., o nakladatelské smlouvě.

Zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), platil v nezměněné podobě až do roku 1990. Relativní stabilitu autorského zákona vytvářel především monopol státu na šíření autorských děl. Filmová studia, nakladatelství, vydavatelství, televizi a rozhlas stát vlastnil a v důsledku toho kontroloval i činnost organizací zastupujících autory ve výkonu jejich práv v tuzemsku i v zahraničí. Dalším

důvodem zachování autorského zákona beze změn a doplňků byla obecná ustanovení týkající se např. užití díla, která umožnila tuto právní úpravu aplikovat i pro případy šíření děl novými technologiemi (šíření CD, videokazet apod.).

Po roce 1989 byl autorský zákon šestkrát novelizován. Dvě novely autorského zákona lze označit jako zásadní - zákon č. 89/1990 Sb. a zákon č. 86/1996 Sb. (bližší komentář těchto dvou zákonů níže). Těmito novelami se ochrana práva autorského a práv souvisejících s právem autorským dostala na úroveň ochrany těchto práv srovnatelnou se zeměmi Evropské unie a průmyslovými státy.

Zákon č. 89/1990 Sb. zrušil povinné zprostředkování užití děl do zahraničí a ze zahraničí, prodloužil trvání práv výkoných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových a televizních vysílatelů z 25 na srovnatelných 50 let v zemích EU, prodloužil trvání autorského práva k dílům filmovým z 25 na 50 let, přiznal peněžní formu satisfakce v případě vzniku závažné újmy nemajetkové povahy vzniklé porušením práva, přiznal autorům a jiným nositelům práva odměnu za zhotovení rozmnoženiny pro soukromou potřebu na podkladě rozhlasového či televizního vysílání nebo zvukového či zvukově obrazového záznamu (zpoplatnění nenahraných nosičů) **a zavedl poprvé v ČR ochranu počítačových programů.**

Zákon č. 237/1995 Sb. vyčlenil z autorského zákona oblast hromadné (kolektivní) správy a zařadil ji do samostatného předpisu.

Zákon č. 86/1996 Sb. upravil především závazky vyplývající z Dohody o obchodních vztazích mezi vládou ČR a USA (č. 158/1991 Sb.), týkající se ochrany počítačových programů, databází a zvukových záznamů. Výslovně přiznal autorům a ostatním nositelům práv právo na pronájem a půjčování originálu či rozmnoženin díla, zohledňující ve značné míře Směrnici rady 91/250/EHS ze dne 14. 5. 1991 o právní ochraně počítačových programů. Současně rozšířil nároky nositelů při zásahu do jejich chráněných práv v důsledku neoprávněného používání dekodérů a upravil opatření na hranicích, které mohli požadovat autoři a jiní nositelé práv při vývozu nebo dovozu rozmnoženin pořízených bez jejich souhlasu.

Zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví

V žádném z uvedených případů novelizace nešlo o zásadní změnu. Převzetí *acquis communautaire* (= komunitárního práva) duševního vlastnictví, jakož i závazků z mezinárodních úmluv a smluv, jimiž je Česká republika vázána, nebo k nimž hodlá v blízké budoucnosti přistoupit, vyžadovala zpracování nového právního přepisu. I legislativní rada vlády konstatovala, že předpisy ES byly sice do autorského zákona částečně promítnuty, ale v důsledku četných novel se tento zákon stal nepřehledným a byla narušena jeho systematika. Proto byl v roce 2000 vydán zákon nový, ve kterém se již jednalo o komplexní úpravu práva autorského a práv souvisejících s právem autorským, tak jak se vyvíjela v rámci mezinárodních autorskoprávních úmluv a smluv a jakou obsahují i některé autorské zákony členských států EU.

2.2.2 Platný autorský zákon

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

Předmětem autorského práva jsou díla literární, umělecká a vědecká. Zákon obsahuje také prostředky ochrany práva autorského a práv souvisejících s právem autorským a zahrnuje i kolektivní správu práv, která byla dosud upravena v samostatném zákoně. Tento zákon je platný od 1. 12. 2000 a je zde podrobněji definován pojem „dílo“ a rozšířena zákonná ochrana i na databáze a to v § 2, odst. 2 „Za dílo se považuje též počítačový program, je-li původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvořem. Databáze, která je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvořem a jejíž součástí jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a jednotlivě zpřístupněny elektronicky či jiným způsobem, je dílem souborným.“ U počítačových programů je vyžadována autorsko-právní individualita, přičemž se nechrání vyřešení problému, tzv. algoritmus, ale jen způsob vyřešení cíle, neboli originalita cesty a vnitřní struktura či organizace, seskupování apod.

Z hlediska koncepce práv duševního vlastnictví tento zákon odpovídá již kontinentálnímu pojetí práva. Právo k výsledkům duševní činnosti se přiznává pouze fyzické osobě a je zařazováno do základních lidských práv. Osobnostněprávní pojetí práv duševního vlastnictví určuje povahu těchto práv, která jsou nezczizitelná a nelze se jich vzdát. V souladu s evropskou kontinentální koncepcí je české autorské právo založeno na principu bezformálnosti.

V současnosti je české autorské právo plně harmonizováno s komunitárním právem, neboť při tvorbě autorského zákona, platného od roku 2000, byla zohledňována nejen existující, ale i připravovaná legislativa EU. Zároveň je české autorské právo v zásadním souladu i s mezinárodní autorskoprávní ochranou kvůli respektování závazků vyplývajících z uzavřených mezinárodních smluv, jichž je Česká republika smluvní stranou.

2.2.2.1 Autorství

Pojem autorství, resp. přesné vymezení jednotlivých forem autorství je vymezeno v jednotlivých paragrafech.

Uvedme ty nejvíce využívané:

- § 5 - *Autor* – v této části zákona je stanoveno, že autorem je fyzická osoba, která dílo vytvořila. Autorem díla souborného je rovněž fyzická osoba, která je tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala. Tím však nejsou dotčena práva autorů děl do souboru zařazených,
- § 5 - *Anonym a pseudonym* – tímto paragrafem je přesně dáno, že v případě, že autor při zveřejnění díla vystupuje pod krycím jménem nebo uměleckou značkou a nedá souhlas ke zveřejnění či prozrazení své skutečné identity, není dovoleno bez autorova souhlasu jeho totožnost zveřejnit. Je zde stanoven i způsob zastupování takového autora.
- § 8 - *Spoluautoři* – v této části je jasně dáno koho je a naopak koho není možné považovat za spoluautora díla, resp. komu přísluší / nepřísluší právo autorské k dílu, které vzniklo společnou tvůrčí činností dvou či více autorů. Zároveň je zde stanoven způsob nakládání s dílem.

2.2.2.2 Obsah práva autorského

Oproti předchozí úpravě, podle níž osobnostní a majetková práva tvořila nedílný celek i z hlediska přechodu těchto práv pro případ smrti, byla základem této právní úpravy koncepce dualismu práv osobnostních a práv majetkových.

Právo autorské zahrnuje jednak výlučná práva osobnostní a jednak výlučná práva majetková. Mezi osobnostní práva patří právo autora rozhodnout o zveřejnění díla; právo rozhodnout se, zda a jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno při zveřejnění a dalším užití díla, je-li uvedení autorství při takovém užití obvyklé. Dalším osobnostním právem je nedotknutelnost díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do díla, není-li zákonem stanoveno jinak. Užitím díla třetí osobou nesmí být snížena hodnota díla. Osobnostních práv se autor nemůže vzdát a tato práva jsou nepřevoditelná. Osobnostní práva svědčí výlučně autorovi jako původci díla a jeho smrtí zanikají, avšak autorství k jeho dílu si nesmí nikdo osvojit a dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu. Opět platí, že nejde-li o dílo anonymní a je-li to při

daném způsobu užití díla obvyklé, musí být uveden autor díla. Ochrany autorských práv se může domáhat kterákoli z osob autorovi blízkých a toto oprávnění mají i po uplynutí doby trvání majetkových práv autorských. Této ochrany se může vždy domáhat i právnická osoba sdružující autory nebo příslušný kolektivní správce dle § 97 autorského zákona.

Mezi práva majetková patří právo na užití díla, kdy přesné podmínky užití jsou uvedeny v § 12. Práve dílo užit je právo na rozmnožování díla, právo na rozšiřování, pronájem, půjčování, vystavování originálu nebo rozmnoženin díla, právo na sdělování veřejnosti atd. Majetkových práv se stejně jako práv osobnostních nemůže autor vzdát, tato práva jsou nepřevoditelná a nelze je postihnout výkonem rozhodnutí. To však neplatí již o užitečných z těchto práv. Autor či jeho dědic je oprávněn licenční smlouvou poskytnout jiné osobě oprávnění k užití chráněného díla. Jde tedy o závazkový vztah konstitutivní povahy, kdy nedochází k zániku práv autora a jejich přechodu na jinou osobu. Autor tímto konstituuje ve prospěch třetí osoby nové majetkové právo, které je povinen sám respektovat a stpět jeho výkon.

Majetková práva trvají ještě 70 let po smrti autora a jsou součástí autorovi pozůstalosti. Tato práva přecházejí na dědice a v případě jeho/jejich smrti případnou státu. Vykonává je svým jménem *Státní fond kultury České republiky* a pokud jde o díla audiovizuální, *Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie*. Zároveň se v důsledku této koncepce nemůže dílo stát dílem volným před uplynutím doby trvání práv tak, jak tomu bylo podle autorského zákona z roku 1965.

2.2.2.2.1 Vznik a trvání majetkových práv

Pro přiznání autorskopravní ochrany díla není vyžadována ani jeho registrace či evidence, ani jakýkoli jiný státní zásah (ingerence), neboť subjektivní autorské právo vzniká již okamžikem vytvoření díla a ex lege. Pro přiznání autorského práva proto postačuje, je-li dílo jakýmkoli objektivním (a to i pomíjivým) způsobem vyjádřeno. Za zveřejněná díla se považují všechna díla, která již byla předvedena nebo provozována a to i bez hmotné fixace.

V souladu s fungováním jednotného trhu i s předměty ochrany podle práva autorského a práv souvisejících je doba ochrany autorských děl po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti. Bylo-li dílo vytvořeno jako dílo spoluautorů, doba trvání majetkových práv se počítá od smrti posledního spoluautora. Aby bylo zabráněno nežádoucí diskriminaci českých subjektů ve vztahu k obdobným nositelům práv z členských zemí EU, trvá právo autorské, právo výkoných umělců a ostatních nositelů práv souvisejících na území ČR stejně jako v členských zemích EU.

V důsledku rozvoje jednotného trhu a nových technologií, jež umožňují šíření děl v nehmotné podobě přes hranice států, se zintenzivnily snahy o sladění práv duševního vlastnictví na mezinárodní a regionální úrovni. Na základě teritoriality je český autorský zákon aplikován i na práva zahraničních autorů a to v případě, že se jejich díla stávají předmětem užití na území České republiky.

2.2.2.3 Ochrana práva autorského (§ 40)

Tento zákon zároveň rozšiřuje hmotněprávní nároky autora, jichž se při porušení svého práva může domáhat, tj. např. stažení a zničení rozmnoženin díla pořízených neoprávněně. Touto úpravou plní Česká republika zároveň i závazky vyplývající z mezinárodní smlouvy, již je vázána. Shodně s legislativou ES přiznává český zákon i některá nová související práva jako je například právo výrobce zvukově obrazového záznamu, zveřejnitel k dosud nezveřejněnému dílu, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv, a dále právo nakladatele. Nositelům práv souvisejících, kteří vynakládají značné investice do šíření děl moderní technologií, poskytuje ochranu ve větší míře. Zákon sleduje zároveň vyvážený vztah mezi právy autorů a výkoných umělců a uživatelů těchto předmětů ochrany, které mají nezanedbatelný obchodní význam.

2.2.2.4 Kolektivní správa práv (HLAVA IV)

Jak již bylo výše zmíněno, touto novelou je do autorského zákona zařazena úprava kolektivní (dříve hromadné) správy a je opuštěna koncepce zavedená zákonem č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, kdy byla tato oblast upravena mimo autorský zákon.

Kolektivní správou je dle § 95 zastupování většího počtu osob, jimž přísluší: majetkové právo autorské nebo majetkové právo související s právem autorským; ze zákona oprávnění k výkonu majetkových práv k dílu; nebo ze smlouvy výhradní oprávnění k výkonu práva kolektivně spravovaného pro celou dobu trvání majetkových práv a alespoň pro území České republiky s právem poskytnout podlicenci. Kolektivní správa není podnikáním.

Kolektivním správcem může být pouze právnická osoba se sídlem v České republice, která vykonává kolektivní správu jako hlavní předmět činnosti a musí mít oprávnění k výkonu kolektivní správy (státní licenci) udělenou ministerstvem kultury České republiky. Ministerstvo kultury zároveň vykonává administrativní dozor nad výkonem kolektivní správy práv. Oprávnění je udělováno ve správním řízení s možností soudní ochrany dle českého správního řádu.

Kolektivní správa je vybudována na administrativním monopolu. Pro tentýž druh majetkových práv a pro tentýž druh děl (např. díla hudební) může kolektivní správu práv vykonávat pouze jediný kolektivní správce. Kolektivní správa práv je založena na zásadě rovnosti a přiměřenosti ve vztahu k uživatelům, tzn. že kolektivní správce nesmí uživatelům předmětů ochrany ukládat omezení, která přesahují rámec ochrany stanovené zákonem. Český autorský zákon stanoví taxativní výčet majetkových práv, která podléhají povinné kolektivní správě. Do legálního režimu povinné kolektivní správy práv patří např. právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého nebo právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu. Smluvními pilířem kolektivní správy práv jsou kolektivní licenční smlouvy uzavírané mezi kolektivními správci a sdruženími uživatelů. Jednotlivým sdruženým uživatelům vznikají z této smlouvy práva a povinnosti vůči kolektivnímu správci přímo.

Významnou kontraktační roli může sehrát mediátor (zprostředkovatel). Musí jít o nezávislého odborníka, který je jmenován ministerstvem kultury a zapsán do veřejně přístupného seznamu zprostředkovatelů. Zprostředkovatelé jsou povinni být nápomocni při jednání smluvních stran, popř. předkládat stranám vlastní návrhy. Nevyjádří-li se žádná ze stran do 30 dnů od předložení zprostředkovatelského návrhu námitky k tomuto návrhu, má se za to, že její strany přijaly.

Na území České republiky působí v současnosti šest kolektivních správců - OSA, Dilia, OOA-S, INTERGRAM, Gestor, Ochranná asociace zvukařů - autorů, OAZA – které se navzájem liší věcnou působností. Kontaktní informace těchto subjektů jsou uvedeny v příloze číslo 2.

2.2.2.4.1 OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním

Historie tohoto svazu sahá do roku 1919, kdy se dne 9. října sešla v Praze valná hromada skladatelů, spisovatelů a hudebních nakladatelů. Na základě této valné hromady byla založena organizace s názvem Ochranné sdružení Československých skladatelů.

Tento svaz po celou dobu svého trvání zajišťuje a provádí ochranu autorských práv k hudebním dílům na základě smlouvy s autory nebo jejich právními nástupci, kterou autor postupuje svazu část svých autorských práv.

Smlouvou o zastupování udělují autoři a hudební nakladatelé svazu především tato práva:

- výhradní oprávnění udělovat souhlas k užití všech děl při veřejném provozování, v rozhlasovém a televizním vysílání,
- výhradní oprávnění udělovat souhlas při výrobě a šíření zvukových či zvukově obrazových nosičů
- výhradní oprávnění udělovat souhlas při výrobě, promítání, půjčování, výměně a jiném šíření filmových a jiných audiovizuálních děl.

OSA pak povoluje všem svým smluvním partnerům – uživatelům hudebních děl, jako jsou např. pořadatelé koncertů, diskoték, tanečních zábav, plesů, všechny rozhlasové a televizní stanice, výrobci desek, kazet či kompaktních disků, filmoví výrobci a další uživatelé, aby užívali veškerý hudební repertoár, který OSA chrání. Zároveň na těchto uživatelích vyžaduje, aby za užití hudebních děl platili odměny, jejichž výše je dohodnuta buďto smluvně, nebo je stanovena obecně závaznými právními předpisy či mezinárodními

dohodami. Uživatelé jsou povinni předkládat OSA programy veřejných produkcí, koncertů, rozhlasového a televizního vysílání apod., ze kterých OSA vypočítává autorské honoráře pro hudební autory a ze kterých provádí vyúčtování.

OSA je tedy v pozici prostředníka mezi vlastníky autorských práv a uživateli hudebních děl, chrání práva autorů a dohlíží na to, aby tato práva byla respektována. Uživatelům zabezpečuje užívání hudby v souladu s právními předpisy.

Má rovněž uzavřeny smlouvy s partnerskými ochrannými organizacemi v zahraničí, na základě kterých tyto organizace chrání práva i českých autorů a jejich děl na území spadajícím do jejich působnosti. Na oplátku OSA chrání práva a díla jejich členům - zahraničním autorům - na území České republiky.

2.2.2.4.2 Dilia – divadelní a literární agentura

Tato ochranná organizace vykonává hromadnou správu majetkových autorských práv a práv souvisejících s právy autorskými v návaznosti na příslušná ustanovení platného autorského zákona a oprávnění uděleným Ministerstvem kultury České republiky pro obory literární, vědecké, divadelní včetně hudební složky divadelních her a filmové režie.

Mezi hlavní náplně její činnosti patří:

- uzavírání smluv o zastupování autorských práv při výkonu hromadné správy s jednotlivými autory,
- uzavírání hromadných smluv s provozovateli rozhlasových a televizních stanic,
- uzavírání hromadných smluv s provozovateli kabelových televizí,
- uzavírání recipročních smluv se zahraničními organizacemi,
- uzavírání smluv s dovozci a výrobci kopírovacích zařízení,
- vybírání odměn a náhrad na základě hromadných smluv s uživateli autorských děl,
- rozúčtování odměn a náhrad v souladu s rozúčtovacím řádem schváleným každoročně valnou hromadou občanského sdružení Dilia – divadelní a literární agentura

2.2.2.4.3 Ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl – OOA-S

Tato ochranná organizace je nevýdělečná organizace zastupující umělce a dědice při hromadné správě práv. Je držitelem výhradního oprávnění Ministerstva kultury České republiky k výkonu hromadné správy autorských práv pro autory výtvarných děl a architektury.

Organizace svým jménem a v prospěch zastupovaných nositelů práv sjednává hromadné smlouvy o užití díla s uživateli děl, vybírá za toto užití odměny a odpovídá za jejich spravedlivé rozdělení zastupovaným subjektům. Dle autorského zákona jsou například výrobci a dovozci nenahraných nosičů zvukově obrazových záznamů či dovozci a výrobci kopírovací techniky povinni odvádět autorům určitou částku z dovozní ceny. Autor však v tomto případě nemůže kontrolovat, kdo, kdy a v jakém rozsahu užil jeho díla prostřednictvím reprodukční techniky pro osobní potřebu. Navíc tuto odměnu podle platného právního řádu může vybírat jen pověřená instituce zastupující autory ve výkonu jejich práv.

Každý autor výtvarných děl se může stát členem organizace a to na základě smlouvy o zastupování. Toto členství je bezplatné.

2.2.2.4.4 INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů

Vykonává kolektivní správu uvedených subjektů, a to v souladu s ustanovením § 98 odst. 6 autorského zákona jako jediný subjekt na území České republiky. V souladu s účelem kolektivní správy práv zabezpečuje společnost INTERGRAM s péčí řádného hospodáře výkon majetkových práv výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů k jejich uměleckým výkonům a zvukovým a zvukově obrazovým záznamům, a to v případě, že jiný než kolektivní výkon těchto práv je nedovolený nebo neúčelný.

2.2.2.4.5 Gestor – ochranný svaz autorský

Toto občanské sdružení je kolektivním správcem autorského práva na odměnu při opětném prodeji originálu výtvarného díla uměleckého dle § 24 platného autorského zákona. Ochranný autorský svaz GESTOR existuje již od roku 1997 a je od počátku až do dnešních dnů občanským sdružením registrovaným u Ministerstva vnitra České republiky. Kolektivní správu svaz vykonává na základě oprávnění Ministerstva kultury České republiky již od roku 1998, přičemž poslední oprávnění bylo vydáno dne 24. 5. 2002.

GESTOR je výhradním kolektivním správcem práva na odměnu při opětném prodeji originálu výtvarného díla uměleckého, tedy jediným na území České republiky, tuto správu autorských odměn není oprávněn vykonávat jiný subjekt, ani přímo autoři, či dědicové sami. Zastupuje v rámci kolektivní správy všechny autory a dědice, originál jejichž díla splní podmínky opětného prodeje originálu výtvarného díla.

Originálem díla uměleckého se pro tyto účely rozumí zejména originální obraz, kresba, malba, koláž, tapiserie, rytina, litografie či jiná grafika, socha, keramika, autorský šperk, fotografie nebo autorská rozmnoženina, která je podle zvyklostí považována za originál. Právo na odměnu pro autora se nevztahuje na díla architektonická, díla užitého umění a na rukopisy spisovatelů a skladatelů.

GESTOR tedy vykonává kolektivní správu na základě:

- autorského zákona,
- oprávnění vydaného Ministerstvem kultury ČR,
- smluv uzavřených recipročně se zahraničními organizacemi - kolektivními správci - působícími v zahraničí

2.2.2.4.6 OAZA - Ochranná asociace zvukařů autorů

Toto občanské sdružení je nejmladším kolektivním správcem na území České republiky. Oprávnění ke kolektivní správě děl autorů - zvukařů získalo od Ministerstva kultury na konci roku 2006.

K užití děl zvukařů – autorů je podle zákona třeba získat souhlas nositele práv či osoby jím zmocněné. Jakékoliv zpřístupnění díla (zvukařů - autorů) je nakládání s dílem, kdy dochází k jeho užití, jímž se zprostředkuje vnímání díla. Každé takové jednání, kterým se dílo zpřístupňuje, je jednáním zvláštním, k němuž se vyžaduje souhlas nositele práv. S výjimkou zákonných možností nelze užit díla zvukařů – autorů, aniž by k tomu autor nedal souhlas. Souhlas k užití děl mistrů zvuku podle práv udělených OAZA ke kolektivní správě poskytuje kolektivní správce OAZA.

OAZA uděluje souhlas s užitím děl mistrů zvuku hromadnými licenčními smlouvami. Na základě těchto smluv uživatel získává souhlas s užitím všech děl v repertoáru OAZA.

2.2.2.5 Porušování autorských práv

Trestný čin porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi postihuje taková jednání, kterými je neoprávněně zasaženo do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému či zvukově obrazovému záznamu, rozhlasovému či televiznímu vysílání a databázi (§ 152 tr. zákona). Prostřednictvím tohoto trestného činu je zajištěna ochrana autorským právům, skoro všem právům s autorským právem souvisejícím a právům pořizovatele databáze. Jde o blanketní normu, kdy trestní zákon odkazuje na normu z jiného odvětví než trestního práva. Skutek, kterým byl dokonán tento trestný čin, zároveň vždy představuje i zásah do soukromého subjektivního práva jiné osoby a vzniká tak vždy i soukromoprávní odpovědnost za zásah do tohoto práva. Trestní právo rovněž vedle dokonáných trestných činů postihuje i pokus o trestný čin.

I v tomto případě většinou vznikne odpovědnost soukromoprávní, neboť autorským zákonem je reprobováno (= trestáno) i jednání, kterým je právo k příslušnému nehmotnému statku ohroženo, nikoliv pouze porušeno. Trestný čin porušování autorského práva a práv souvisejících je trestným činem úmyslným. Pachateli tohoto trestného činu musí být prokázán úmysl neoprávněně tato práva poškozovat, a to úmysl přímý či nepřímý. Pachatel tedy musí vědět, že se jednáním dopouští zásahu do práv jiné osoby nebo s touto možností musí být alespoň srozuměn. Tato znalost se vztahuje pouze na okolnosti skutkové, nikoliv právní. Není tedy nutné, aby pachatel věděl cokoliv o podmínkách autorskoprávní ochrany. Zásada, že neznalost zákona neomlouvá, platí i pro oblast trestněprávní ochrany duševního vlastnictví. V případě přímého úmyslu je nutné prokázat, že pachatel věděl, že nehmotný statek, který užívá, je majetkem jiné osoby; tedy že jej užívá neoprávněně. Nepodaří-li se tento přímý úmysl prokázat, postačí pro trestnost činu jednání v nepřímém úmyslu. Tato forma zavinění je pak velmi blízká vědomé nedbalosti, kdy jednající osoba věděla, že může způsobit trestný čin, ale bez přiměřených důvodů spoléhala, že trestný čin nespáchá. Osoba jednající ve vědomé nedbalosti již není v tomto případě trestně odpovědná.

Jako zásadní lze považovat soudní rozhodnutí, podle kterého je za jednání v nepřímém úmyslu považováno např. další rozšiřování pirátských rozmnoženin chráněných děl, získal-li je pachatel sám za neodůvodněně a nepřiměřeně nízkou cenu. Zásadním limitem pro možnost uplatnění trestněprávní ochrany je právě prokázání úmyslu pachatele.

To ovšem neznamená, že jednání, kterým je zasahováno do autorských a souvisejících práv a které nenaplní znaky trestného činu, nemůže vyvolat vznik soukromoprávní odpovědnosti.

Vzhledem k povaze autorských práv a práv souvisejících je v praxi běžné, že jedním činem pachatel zasáhne do několika chráněných práv několika osob. Např. pořádáním diskotéky bez licence udělené kolektivním správcem se pořadatel běžně dopustí zásahu do práv autorů k hudebním dílům, práv hudebníků a zpěváků k jejich hudbě nebo zpěvu a práv výrobců zvukových záznamů k jejich nahrávce. Pro trestnost daného činu však stačí, že došlo k společensky nebezpečnému zásahu byť jen do jedné skupiny uvedených práv. Případné porušení dalšího druhu práv jiného okruhu majitelů již bude mít vliv pouze na výši trestu.

Autor, do jehož práva bylo neoprávněně zasaženo nebo jehož právu hrozí neoprávněný zásah, může se domáhat zejména určení svého autorství a zákazu ohrožení svého práva, včetně hrozícího opakování, nebo neoprávněného zásahu do svého práva, zejména zákazu neoprávněné výroby, neoprávněného obchodního odbytu, neoprávněného dovozu nebo vývozu originálu nebo rozmnoženiny či napodobeniny díla, neoprávněného sdělování díla veřejnosti, jakož i neoprávněné propagace, včetně inzerce a jiné reklamy. Též se může domáhat sdělení údajů o původu neoprávněně zhotovené rozmnoženiny či napodobeniny díla, o způsobu a rozsahu jejího užití a o totožnosti osob, které se neoprávněného zhotovení, popř. neoprávněného rozšiřování účastní a následně pak odstranění následků zásahu do práva, zejména stažením neoprávněně zhotovené rozmnoženiny či napodobeniny díla z obchodování nebo jiného užití a nebo zničením neoprávněně zhotovené rozmnoženiny či napodobeniny díla.

Rovněž se autor může domáhat poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu, zejména omluvu nebo zadostiučinění v penězích, pokud by se přiznání jiného zadostiučinění nejevilo postačujícím; výši peněžitého zadostiučinění určí soud, který přihlédne zejména k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k zásahu do práva došlo; tím není vyloučena dohoda o narovnání. Autorovi, jehož návrhu bylo vyhověno, může soud přiznat v rozsudku právo uveřejnit rozsudek na náklady účastníka, který ve sporu neuspěl, a podle okolností určit i rozsah, formu a způsob uveřejnění.

Právo na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení podle zvláštních právních předpisů zůstává nedotčeno; výše bezdůvodného obohacení vzniklého na straně toho, kdo neoprávněně nakládal s dílem, aniž by k tomu získal potřebnou licenci, činí dvojnásobek odměny, která by byla za získání takové licence obvyklá v době neoprávněného nakládání s dílem.

Tato novela zásadním způsobem změnila úpravu pro počítačové programy (§ 66), které sice i nadále patří do kategorie děl literárních, ale mají svůj specifický režim včetně "licenčních smluv", půjčování apod. Počítačový program je bez ohledu na formu jeho vyjádření, včetně přípravných koncepčních materiálů, zákonem chráněn jako dílo literární. Podle tohoto zákona však nejsou chráněny myšlenky a principy, na nichž je založen jakýkoli prvek počítačového programu, včetně těch, které jsou podkladem jeho propojení s jiným programem.

2.2.2.5.1 Příklad z praxe

Popis tohoto případu je na základě rozhovoru a podkladů od právního zástupce autora - fotografa, který se domáhá nápravy porušování autorských práv a práv souvisejících.

Autor – fotograf uzavřel v rámci své profesionální praxe v roce 1997 ústní smlouvu o dílo se zástupcem obce v Jihočeském kraji. Předmětem této smlouvy bylo vyhotovení a dodání pohlednic, pro které byly podkladem fotografie zachycující obec, jejichž autorem byl zmíněný fotograf. Tyto pohlednice byly v souladu se smlouvou dodány a zaplacený. Písemně byla vyhotovena pouze objednávka na zhotovení a dodání pohlednic.

V březnu 2005 se nositel autorských práv náhodně dozvěděl, že jeho práva byla narušena a to zveřejněním fotografií z pohlednic v publikaci „Cestujeme po Čechách...“. Písemně vyzval obec, aby jej informovala o tom, jak ke zveřejnění došlo. Z odpovědi pana starosty vyplývá, že si není vědom porušení autorských práv. Využili nabídky nakladatelství na zařazení obce do uvedeného katalogu a uzavřeli s ním Smlouvu o dodání požadované služby, kde se mimo jiné uvádí, že: „Objednatel“ (obec) nese plnou odpovědnost, že tyto dodané podklady nejsou zatíženy právy třetích osob vyplývajících... např. autorských práv...“. Autor však nikdy souhlas k užití díla uvedeným způsobem neposkytl.

V květnu 2005 upozornil autor obec na porušení autorského zákona a uplatnil nárok na vydání bezdůvodného obohacení – výzvou k zaplacení částky 5.050,- Kč. Zároveň nevyloučil možnost uzavření dohody o narovnání. Na tento dopis, ani na urgence, které následovaly, však obec nereagovala a požadovanou částku neuhradila.

V listopadu 2005 pan fotograf zjistil, že na webových stránkách obce jsou uveřejněny fotografie, jichž byl autorem. I na tuto skutečnost autor obec upozornil, opět bez odezvy. V únoru 2006 předal poškozený podnět Státnímu zastupitelství k zahájení objasňování podezření ze spáchání trestné činnosti. Okresním ředitelstvím Policie ČR v Jindřichově Hradci nebyly zjištěny skutečnosti opravňující zahájení trestního stíhání. Spisové materiály byly postoupeny Městskému úřadu v Jindřichově Hradci, který zahájil v této věci přestupkové řízení proti starostovi obce. Rozhodnutím ze dne 11. 5. 2006 byl starosta shledán vinným z přestupku proti pořádku ve státní správě a samosprávě (přestupku na úseku kultury), kterého se dopustil tím, že zveřejnil na webových stránkách obce záběry z pohlednic autora bez jeho souhlasu.

V září loňského roku zaslal žalobce obci prostřednictvím svého právního zástupce poslední pokus o smír, ve kterém uplatnil svůj požadavek na zaplacení finanční částky. Tato částka však dosud nebyla zaplacená. Proto podal autor v říjnu 2006 žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Součástí žaloby (příloha číslo 3) je i výpočet obvyklé autorské odměny a to dle sazebníku OOA-S (viz. příloha číslo 6) a dle výpočtových faktorů APF (Asociace profesionálních fotografů ČR).

Abyste předešlo tomuto sporu, stačilo by, aby byla uzavřena licenční smlouva, kde by bylo jasně stanoveno: kdo, co, kdy, kde, jakým způsobem a za kolik může dílo užit. Návrh takovéto smlouvy jsem uvedla v kapitole 3.2.

3 Licenční smlouva

Dle občanského zákoníku je smlouva dvojstranný právní úkon, tedy právní skutečnost, s níž zákon spojuje vznik, změnu nebo zánik určitých práv a povinností, popř. jiné právní následky.

Autorskoprávní smlouvy jsou jedním z nejdůležitějších institutů autorského práva. Jejich prostřednictvím se realizují subjektivní autorská práva, zejména právo disponovat dílem, právo na autorskou odměnu apod.

Autorský zákon jako zvláštní zákon k občanskému zákoníku přebírá základní zásadu občanského smluvního práva, tj. zásadu smluvní volnosti; zákonná úprava platí teprve tehdy, není-li smluvními stranami sjednáno jinak. Zároveň se i pro oblast práva autorského a práv souvisejících s právem autorským upravuje jednotný smluvní typ - licenční smlouva a úprava sleduje i terminologickou jednotu s existující úpravou licenční smlouvy podle obchodního zákoníku.

Autorský zákon upravuje licenční smlouvu vztahující se na autorská díla. V zájmu jednoty právního řádu bylo upuštěno od dosavadního spíše formálního rozlišení autorských smluv podle způsobů užití, které byly svou povahou vždy zásadně smlouvami licenčními, pouze se tak v zákoně neoznačovaly, a i pro oblast autorského práva se výslovně zavedla jednotná smlouva licenční jako základní a jediný v zákoně výslovně pojmenovaný smluvní typ obvyklý pro celou oblast práv k nehmotným statkům / duševnímu vlastnictví.

Licenční smlouvou autor poskytuje nabyvateli oprávnění k výkonu práva dílo užit (licenci) k jednotlivým způsobům nebo ke všem způsobům užití, v rozsahu omezeném nebo neomezeném, a nabyvatel se zavazuje – není-li sjednáno jinak – poskytnout autorovi odměnu.

Subjektem licenční smlouvy na straně poskytovatele oprávnění k výkonu práva je autor, popřípadě jeho dědic, či osoba, které zákon svěřuje výkon práva (vykonavatel), případně kolektivní správce. Na straně nabyvatele oprávnění může být subjektem autorské smlouvy jak fyzická osoba, tak i právnická osoba včetně státu.

Autorské smlouvy jsou zvláštním druhem smluv občanskoprávních. Řídí se především ustanovením autorského zákona. Pokud tento zákon však neobsahuje přímou úpravu, je třeba použít obecných ustanovení platného občanského zákoníku (popř. obchodního zákoníku) se zřetelem k zvláštním zásadám vyplývajícím z autorského zákona a z povahy autorských děl a následně pak analogii.

3.1 Náležitosti licenčních smluv

1. Formální náležitosti

Je soukromým zájmem smluvních stran a jejich svobodnou vůlí, jakou formu své smlouvě dají, zda písemnou nebo pouze ústní. Zákon stanoví výjimku ze zásady neformálnosti pro licenční smlouvu výhradní (exkluzivní), pro něž vyplývají absolutní právní účinky, tzn. vůči každému. Důvod k této výjimce z pravidla neformálnosti spočívá ve zvýšené důkazní ochraně práv a oprávnění zájmů třetích osob, které mohou být výhradní licencí dotčeny. Jde též o ochranu dobré víry třetích osob.

2. Obsahové náležitosti

Podstatné obsahové náležitosti licenční smlouvy podle autorského zákona jsou tři a to:

- a) způsob užití, přičemž jednotlivé způsoby užití jsou legálně definovány, což lze systematicky doplnit též o užití licencovaného předmětu v jeho původní nebo přetvoření či jinak změněné podobě. Může být smluvně sjednána *licence neomezená*, tzn. udělená ke všem způsobům užití, které jsou v době uzavření smlouvy známy, a nebo *licence omezená* na jednotlivý způsob užití. Nestanoví-li smlouva, ke kterým jednotlivým způsobům užití díla nebo k jakému rozsahu užití se licence poskytuje, má se za to, že licence byla poskytnuta k takovým způsobům užití a v takovém rozsahu, jak to je nutné k dosažení účelu smlouvy,
- b) rozsah užití a to buď neomezený nebo omezený, který je určen zejména místem, časem a množstvím anebo všemi těmito způsoby. Nestanoví-li smlouva nebo nevyplývá-li z jejího účelu jinak, má se za to, že územní rozsah licence je omezen na území České republiky; časový rozsah licence je omezen na dobu obvyklou u daného druhu díla a způsobu užití, nikoli však na dobu delší než jeden rok od poskytnutí licence, a má-li být dílo odevzdáno až po poskytnutí licence, tak od takového odevzdání; množstevní rozsah licence je omezen na množství, které je obvyklé u daného druhu díla a způsobu užití,
- c) odměna za licenci nebo ujednání o bezúplatné licenci, které znamená smluvní výjimku ze zásady úplatnosti licenčních smluv. Obvyklá je odměna peněžitá, vyloučena však není ani odměna naturální, případně kombinovaná.

3.2 Návrh licenční smlouvy

L I C E N Ě N Í S M L O U V A

č. ...

uzavřena podle ustanovení § 46 a násl. č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon),
v platném znění.

Firma
adresa:
zastoupeno:
tel:
fax:
IČ:
DIČ:
Bank. spoj.:
č. účtu:

(dále jen objednatel)

Název
adresa:
zastoupený:
tel:
fax:
IČ:
DIČ:
Bankovní spojení:
č. účtu:

(dále jen zhotovitel)

uzavírají dnešního dne tuto licenční smlouvu k užití díla.

Článek I.
Předmět smlouvy

1. Předmětem této smlouvy je poskytnutí výhradní licence objednateli k užití díla zhotoveného dle objednávky č. ze dne Jedná se o zhotovení (dále jen „dílo“).
2. Zhotovitel prohlašuje, že je nositelem autorských práv k dílu podle § 58 zákona č. 121/2000 Sb. a že je oprávněn uzavřít tuto smlouvu jménem autorů.

Článek II.
Rozsah licence

1. Zhotovitel poskytuje na základě této smlouvy objednateli výhradní licenci k neomezenému užití díla.
2. Územní, časový a množstevní rozsah této licence není nijak omezen.
3. Zhotovitel výslovně souhlasí s tím, aby jím vytvořené dílo objednatel přihlásil ve svůj prospěch jako ochrannou známku nebo průmyslový vzor u Úřadu průmyslového vlastnictví v České republice, popř. i v jiných státech.²⁾
4. Objednatel může /nesmí oprávnění tvořící předmět licence zcela nebo zčásti poskytnout třetí osobě.
5. Oprávnění k užití díla vzniká dnem protokolárního předání díla objednateli.

²⁾ Tento odst. bude použit u díla, které lze přihlásit

Článek III.
Odměna

1. Odměna zhotovitele za licenci k užití díla je jednorázová a je součástí ceny za dílo. Celková cena je nejvýše přípustná a činí,- Kč (slovy: korunčeských), z toho odměna za vytvoření díla činí,- Kč (slovy: korunčeských), odměna za licenci k užití díla,- Kč (slovy: korunčeských). Tato částka nezahrnuje DPH ve výši stanovené právními předpisy, tj. 19 % (.....,- Kč). Celková částka za zhotovení díla a poskytnutí licence tedy činí,- **Kč** včetně DPH (slovy: korunčeských).
2. Celková cena bude uhrazena po převzetí díla objednavatelem. Úhrada proběhne na základě vystaveného daňového dokladu (faktury) se splatností 20 kalendářních dní.

Článek IV.
Závěrečná ustanovení

1. Vztahy této smlouvy se řídí příslušnými ustanoveními zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).
2. Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu smluvními stranami.
3. Tato smlouva je vyhotovena ve dvou stejnopisech vždy s platností originálu, z nichž každá strana obdrží jedno vyhotovení.
4. Změna nebo doplnění této smlouvy může být uskutečněna pouze písemným dodatkem k této smlouvě, podepsaným smluvními stranami.
5. Smluvní strany prohlašují, že se s textem této smlouvy seznámily, obsahu porozuměly, souhlasí s ním a na důkaz toho připojují své vlastnoruční podpisy.

V dne

V dne

Za objednatele:

Za zhotovitele:

.....

.....

4 Závěr

Tato diplomová práce je zaměřena na autorský zákon a jeho vývoj od poloviny 20. století do současnosti. Snažila jsem se udělat jednak rozbor autorského práva, resp. shrnout právní normy platící od poloviny 20. století do doby současné a jednak (na základě případu z praxe) vytvořit návrh licenční smlouvy, která by se mohla užít při podobných případech.

Práce je rozdělena do tří kapitol. V první kapitole jsou pro lepší pochopení dané problematiky stručně objasněny pojmy z oblasti duševního vlastnictví a autorského práva.

Ve druhé kapitole je shrnuto právní vymezení a úprava duševního vlastnictví a autorského zákona, vývoj tohoto zákona během posledních 60 let a jsou zde uvedeny i změny přijaté v zákoně č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Protože jednou z důležitých změn je i zanesení kolektivní správy autorských práv do stávajícího zákona, pokusila jsem se specifikovat jejich úkol v naší společnosti. Na závěr této kapitoly jsem uvedla i porušování autorských práv včetně příkladu z praxe.

Třetí kapitola navazuje na závěr kapitoly druhé, kde je popsán příklad z praxe – porušování autorských práv. Jsou zde uvedeny náležitosti licenční smlouvy a dále je pak navržena smlouva, kterou je možné s obměnami použít jako jakousi univerzální smlouvu například pro potřeby obcí, které často využívají služeb autorů – fotografů a jakožto státní správa a samospráva by alespoň ony měly zákony dodržovat.

Z přílohy číslo 7 je patrné, že na základě snahy zainteresovaných resortů pod koordinací Ministerstva průmyslu České republiky se sice situace v České republice v porovnání s dobou od poloviny 90. let 20. století zlepšila, autorské právo se zharmonizovalo s pojetím autorského práva v Evropské unii, ale kvůli problémům s porušováním autorských práv, nedostatkům ve vládní novele autorského zákona, vysoké úrovni hudebního pirátství a nedostatečné úrovni vymáhání práv k duševnímu vlastnictví požadovala IIPA (Mezinárodní aliance duševního vlastnictví) zmínění České republiky ve zprávě „Special 301“ v části Special Mention, tj. v seznamu zemí porušujících práva duševního vlastnictví. Česká strana předložila Úřadu obchodního představitele USA (dále jen „USTR“) podrobnou analýzu včetně prokázání dodržování mezinárodních norem a postupného

zlepšování ochrany duševního vlastnictví. S přihlédnutím ke zdůvodnění pak USTR rozhodl, že Česká republika nebude v roce 2006 zařazena na seznam třetích zemí, kde dochází k porušování práv k duševnímu vlastnictví.

Závěrem je možné shrnout, že nová úprava českého smluvního práva v oblasti autorského práva a práv souvisejících poskytuje široké pole pro licenční obchody, které jsou pro tuto oblast typické. Současně přitom dbá kontinentálně evropského systému autorského práva, z něhož se nijak nevymyká. Osobnostní podstata práva autorského a práv výkonných umělců zůstává nedotčena. Problémem zůstává nedostatečná znalost, či dokonce neznalost, autorskoprávní úpravy a to jak mezi širokou veřejností, tak i bohužel zástupců podnikatelů, samosprávy a státní správy.

Jak se však říká: „Bez žalobce, není soudce“ a tak bez důslednější kontroly užití díla a postihů porušování práv k duševnímu vlastnictví nebudou práva autorů dodržována.

Věřím, že tato práce pomůže k rychlému přehledu čtenáře o vývoji autorského zákona. Dle mého názoru byl cíl práce splněn a navržená smlouva se bude moci užívat v praxi.

5 Resümee

Literarische, wissenschaftliche und auch künstlerische Werke sind Inhalt der Kultur, erfüllen eine bedeutende Aufgabe in der Entwicklung der Gesellschaft. Das wichtige Interesse der Gesellschaft an der Bildung und Geltendmachung dieser Werke erfordert daher, dass die Rechtsordnung die gesellschaftlichen Verhältnisse, die in diesem Zusammenhang entstehen, regelt. Diese Aufgabe erfüllen die Normen des Urheberrechts.

Das Urheberrecht ist die Gesamtheit der rechtlichen Normen, die die Verhältnisse regeln, die aus der Schaffung und gesellschaftlichen Geltendmachung von Werken entstehen, und zwar sowohl künstlerischer und literarischer, als auch wissenschaftliche Werke, die ein einzigartiges Ergebnis der schöpferischen Tätigkeit des Autors sind, und ihren Ausdruck in jedweder objektiv wahrnehmbarer Gestalt zum Ausdruck kommen, einschließlich der elektronischen Form, dauerhaft oder zeitweise, ungeachtet ihres Umfangs, zwecks oder ihrer Bedeutung.

Die Schaffung eines Werkes und seine Geltendmachung in der Gesellschaft sind somit zwei grundlegende rechtliche Gegebenheiten, die das Entstehen und auch den Inhalt der urheberrechtlichen Verhältnisse bestimmen. Die Schaffung eines Werkes ist der Umstand, der zum Entstehen des absoluten urheberrechtlichen Verhältnisses führt, jedoch ist die Geltendmachung eines solchen Werkes in der Gesellschaft eben jene Gegebenheit, auf die sich die rechtlich politische Begründung des Urheberrechtes stützt, in der daher der Schwerpunkt der Regelungen der urheberrechtlichen Verhältnisse liegt.

Diese Diplomarbeit ist auf das Urhebergesetz und seine Entwicklung seit der Mitte des 20. Jahrhunderts bis in die Gegenwart gerichtet. Ich war bemüht, eine Analyse des Urheberrechtes zu erstellen, bzw. die rechtlichen Normen zusammenzufassen, die seit der Mitte des 20. Jahrhunderts bis in die Gegenwart Gültigkeit haben, sowie die hauptsächlichen Änderungen auf dem urheberrechtlichen Gebiet darzustellen. Meist befasste ich mich mit dem derzeitigen gültigen Gesetz Nr. 121/2000 Slg., durch das das tschechische Urheberrecht bereits vollständig im Einklang zur kommunitären Rechtsauffassung gebracht wurde.

In diesem Gesetz ist gleichzeitig auch die kollektive Verwaltung der Urhebervermögensrechte dargestellt. Bereich der kollektiven (komplexen) Verwaltung vor dem Jahre 1995 war Bestandteil des Urhebergesetzes. Durch das Gesetz Nr. 237/1995 Slg., über die komplexe Verwaltung der Urheberrechte und der dem Urheberrecht verwandten Rechte, sowie über die Änderung und Ergänzung einiger Gesetze, wurden diese Rechte in eine eigenständige Rechtsvorschrift eingegliedert.

Das Ziel war es, eine kurze Übersicht der urheberrechtlichen Vorschriften, einschließlich eines Kurzkommentars zu den angeführten Gesetzen, zu schaffen. Auf der Grundlage eines Falles aus der Praxis und auch der Erstellung eines Lizenzvertragsentwurfes, durch welchen möglichen Streitigkeiten vorgebeugt werden könnte.

Die Arbeit ist in drei Kapitel aufgeteilt. Im ersten Kapitel sind zum besseren Verständnis der gegebenen Problematik kurz die Begriffe aus dem Bereich des geistigen Eigentums und des Urheberrechtes erläutert.

Im zweiten Kapitel ist die rechtliche Abgrenzung und die Regelung des geistigen Eigentums und des Urhebergesetzes, die Entwicklung dieses Gesetzes im Laufe der letzten 60 Jahre zusammengefasst, und es sind hier auch die im Gesetz Nr. 121/2000 Slg., über das Urheberrecht, über die Rechte im Zusammenhang mit dem Urheberrecht und über die Änderung einiger Gesetze (Urhebergesetz) verabschiedeten Änderungen angeführt. Da eine der wichtigsten Änderungen auch die Einbringung der kollektiven Verwaltung der Urheberrechte in das derzeitige Gesetz ist, habe ich versucht, ihre Aufgabe in unserer Gesellschaft zu spezifizieren. Zum Abschluss dieses Kapitels habe ich die Verletzung der Urheberrechte, einschließlich eines Beispiels aus der Praxis, angeführt.

Das dritte Kapitel knüpft an den Abschluss des zweiten Kapitels an, wo ein Beispiel aus der Praxis bezüglich der Verletzung der Autorenrechte beschrieben ist. Sind hier die Attribute eines Lizenzvertrages angeführt, und ferner ist ein Vertrag konzipiert, der mit gewissen Änderungen als Universalvertrag z.B. für den Bedarf der Gemeinden dienen könnte, die häufig die Leistungen von Autoren – Photographen in Anspruch nehmen, sowie auch der staatlichen Verwaltung und Selbstverwaltung, dazu mindest sie die Gesetze einhalten sollten.

Abschließend kann zusammengefasst werden, dass die neue Regelung des tschechischen Vertragsrechtes im Bereich des Urheberrechtes und der hiermit in Zusammenhang stehenden Rechte ein breites Feld für Lizenzgeschäfte bietet, die für diesen Bereich typisch sind. Gleichzeitig berücksichtigt sie das kontinental europäische System des Urheberrechtes, in dessen Kontext sie steht. Das persönlichkeitsbezogene Wesen des Urheberrechtes und der Rechte der exekutiven Künstler bleibt unberührt. Ein Problem bleibt die ungenügende Kenntnis, ja sogar die Unkenntnis der urheberrechtlichen Regelung, und zwar sowohl in der breiten Öffentlichkeit, als auch leider unter den Vertretern der Unternehmenspersonen, der Selbstverwaltung und der staatlichen Verwaltung.

Wie jedoch das Sprichwort besagt "Ohne Kläger kein Richter", ist ohne gründlichere Kontrolle der Nutzung eines Werkes und der Bestrafung Verletzung der Rechte zum geistigen Eigentum Einhaltung der Rechte der Autoren zu erwarten.

Ich hoffe, dass diese Arbeit zu einer raschen Übersicht des Lesers über die Entwicklung des Urhebergesetzes beiträgt. Meiner Ansicht nach wurde das Ziel der Arbeit erfüllt und der konzipierte Vertrag wird in der Praxis seine Nutzung finden.

Seznam informačních zdrojů

1. *Aktuální otázky práva autorského, práv průmyslových, práva soutěžního*. Praha: Ústav práva autorského a práv průmyslových na právnické fakultě UK v Praze, 1973. 107 s.
2. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových*. Praha: Ústav práva autorského a práv průmyslových UK při právnické fakultě, 1992. 90 s. ISBN 80-7066-579-3
3. FALADOVÁ, A. *Užití autorského díla v praxi*. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 1994. 71 s. ISBN 80-85100-36-3.
4. HARTMANOVÁ, D. *Kolektivní správa autorských práv*. Praha: Linde, a. s., 2000. 143 s. ISBN 80-7201-218-5
5. HOFBAUER, K. *Duševní vlastnictví. Práva k nehmotným statkům – patenty, ochranné známky, autorské právo*. Ústí nad Labem: Fakulta sociálně ekonomická UJEP Ústí nad Labem, 1998. 93 s. ISBN 80-7044-208-5.
6. KNAP, K. *Autorské právo*. Praha: Orbis, 1960. 303 s.
7. KNAP, K. *Smluvní vztahy v autorském právu*. Praha: Orbis, 1967. 369 s.
8. KŘÍŽ, J., HOLCOVÁ, I., KORDAČ, J., KŘEŠŤANOVÁ, V. *Autorský zákon a předpisy související – komentář*. Praha: Linde Praha, a. s., 2001. 791 s. ISBN 80-7201-385-8
9. TELEČEK, I. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. Brno: Masarykova univerzita v Brně – právnická fakulta v nakladatelství Doplněk, 1994. 344 s. ISBN: 80-210-0885-7
10. TELEČEK, I., TŮMA, P. *Přehled práva duševního vlastnictví a jeho právní ochrany v České republice*. Praha: Právní rádce 2/2004
11. Zákon č. 115/1953 Sb., o právu autorském (autorský zákon)
12. Zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon)
13. Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
14. http://www.ochranne-znamky.info/index.php?sekce=pravni_uprava.php
15. <http://www.mzv.cz/servis/soubor.asp?id=11911>
16. http://www.parliament.cz/eknih/1935ns/se/tisky/t0064_02.htm
17. <http://www.lexdata.cz/web/lexdata.nsf/frameset?openpage&sb=C1256D49002E7CB2C12566D40071BF94>

18. <http://www.mpo.cz/dokument6198.html>
19. <http://www.mpo.cz/zprava16598.html>
20. <http://www.microsoft.com/cze/piratstvi/pravo/autorskyzakon.asp>
21. <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=360>

Slovník použitých výrazů v práci

ubique, str. 10	všude
auctor, str. 11	původce
konstitutivní rozhodnutí, str. 17	Akt, kterým se zakládá, mění nebo ruší právní vztah. Je s ním spojen vznik nových práv a povinností. Konstituuje novou právní situaci. Působí proto zásadně od okamžiku vydání aktu (ex nunc). svého druhu, mající svérázný ráz
sui generis, str. 17	během života
inter viros, str. 20	komunitární právo
acquis communautaire, str. 25	vliv, zasahování, vměšování
ingerence, str. 28	ze zákona
ex lege, str. 28	odmítnutí, zamítnutí, neuznání
reprobace, str. 33	

Seznam příloh

Příloha číslo 1	Článek: Nový projekt Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj k padělatelství a pirátství
Příloha číslo 2	Občanská sdružení oprávněná k výkonu kolektivní správy práv
Příloha číslo 3	Žaloba o █████, - Kč s příslušenstvím
Příloha číslo 4	Příloha k žalobě – výpočet obvyklé autorské odměny
Příloha číslo 5	Příloha k žalobě - adresy Ochranné organizace autorské – sdružení a Asociace profesionálních fotografů
Příloha číslo 6	Zasebník OOA-S - výňatek
Příloha číslo 7	Článek: Česká republika není na seznamu narušitelů práv k duševnímu vlastnictví

Příloha číslo 1

Nový projekt Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj k padělatelství a pirátství¹⁾

Publikováno: 16.1.2006

Autor: Ing. Adéla Pristášová

Cílem projektu je zlepšit reálné chápání vlivu porušování práv k duševnímu vlastnictví (IPRs) na vlády, obchod a spotřebitele a rovněž posuzování zdravotních, sociálních a bezpečnostních rizik, způsobených padělaným a pirátským zbožím a zkoumat, co je třeba dělat v boji proti porušování IPRs.

OECD Projekt spustila za účelem sledování ekonomického dopadu padělatelství a pirátství prostřednictvím svého Direktorátu pro vědu, technologii a průmysl (STI)*. Studie bude zaměřena zejména na poškozování a zneužívání ochranných známek, autorských práv, patentů a návrhů. Projekt bude probíhat ve třech fázích, kdy první bude soustředěna na výrobu, distribuci a prodej produktů porušující ochranné známky, autorská a patentová práva, druhá na digitální pirátství, zatímco třetí fáze na zbývající porušování Dohody WTO TRIPS (Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví). Do projektu se zapojila rovněž Česká republika a jmenovala národního koordinátora.

První fáze projektu (s cílem vypracovat do konce roku 2006 analytickou zprávu) bude zahrnovat popis užívaných opatření k potírání pirátství a padělatelství a rovněž zkoumat trendy a vývoj v oblasti porušování IPRs. Vytvoří metodologický rámec pro posuzování vlivu porušování IPRs a pojme sérii odvětvových hodnocení. Projekt byl ohlášen v červnu 2005 a "nastartován" dvoudenním expertním zasedáním, které se konalo v říjnu ve Světové organizaci duševního vlastnictví (WIPO) v Ženevě. Zasedání vyhledávalo a zkoumalo zdroje existujících údajů k porušování IPRs v souvislosti s prověřováním užívaných metodologií. Spolu—pořádající agentury, jako např. Interpol, WCO (Světová organizace cel) a US Customs (Americká celní správa) předváděly prezentace jejich statistik a sběru dat, zatímco některé průmyslové asociace prezentovaly údaje, které mají k dispozici k úrovni porušování práv IPRs v jejich oblasti (BSA—Business Software Alliance, IFP—International Phonographic Industry, MPA — Movie Picture Association, IFPM — International Federation of the Pharmaceutical Manufacturers and Associations). Byly rovněž předneseny prezentace od nevládních organizací a akademií, které analyzovaly metodologie a v některých případech představovaly i alternativní data nebo výklady k materiálu. Toto všechno ukázalo, že k dispozici je velmi málo věrohodných empirických dat (celní správy zveřejňují statistiky záchytů, ale jakou proporcii importovaných padělků tato čísla reálně představují?).

¹⁾ <http://www.mpo.cz/dokument6198.html>

Expertní jednání v Ženevě nastínilo jednak obtížnost sběru věrohodných dat, ale zároveň důležitost tak činit. OECD bude nyní zvažovat, jak jednotlivá fakta zužitkovat a zpracovat tak, aby přišla s věrohodnou statistikou o míře, škále a povaze porušování práv duševního vlastnictví a jejich ekonomickém dopadu. OECD bude v první řadě zkoumat existující údaje, ale je rovněž pravděpodobné, že bude provádět i některé nové případové studie nebo micro—výzkum na malých teritoriích, zaměřený na specifické kategorie produktů, které bude nezbytné prověřit.

V první polovině ledna 2006 se v Paříži v Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) uskutečnilo **první neformální setkání Poradní skupiny k projektu OECD**, složené ze zástupců Sekretariátu OECD, Evropské komise, Mezinárodní obchodní komory (ICC), Americké obchodní komory, Americké rady pro mezinárodní obchod, Globální obchodní aliance proti padělatelství a pirátství (GBLAAC), Odborového poradního výboru (TUAC), mezinárodních obchodních společností (Procter&Gamble, PFIZER INC.) a jednotlivých zvolených národních koordinátorů projektu.

Předmětem diskuse neformálního jednání byly jednotlivé aspekty projektu, především struktura a problematika jeho financování (výše dobrovolných finančních prostředků), získávání údajů ze strany průmyslu a jednotlivých vlád, rozsah problematiky, úkoly pro první fázi, případové studie zaměřené na jednotlivé sektory, ekonomické aktivity s nečleny OECD, spolupráce s ostatními mezinárodními organizacemi, časový harmonogram projektu (vypracování analytické zprávy a pořádání workshopů). Na druhém setkání technických expertů se bude konat v Paříži počátkem února 2006 bude projednáván nový dokument OECD "Míra rozsahu, škály a vlivů padělatelství a pirátství."

*Projekt navazuje na první zprávu OECD o ekonomickém dopadu padělatelství, publikovanou v roce 1998. Zpráva byla vydána Mezinárodní obchodní komorou (ICC), ale nynější studie bude mít daleko širší záběr/.

Příloha číslo 2

Občanská sdružení oprávněná k výkonu kolektivní správy práv

DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura (www.dilia.cz)
se sídlem Krátkého 1, 190 03 Praha 9
ředitel: JUDr. Jiří Srstka
tel.: 283 890 666, fax: 283 893 599, e-mail: info@dilia.cz

OSA -- Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním (www.osa.cz)
se sídlem Čs. armády 20, 160 56 Praha 6
jehož jménem jednají členové představenstva Ing. Roman Strejček a Ing. Jiří Doležal
tel.: 220 315 111, fax: 233 343 073, e-mail: osa@osa.cz

INTERGRAM -- Nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, o.s. (www.intergram.cz)
se sídlem Na Poříčí 27, 110 00 Praha 1
ředitel: Ing. Martin Mařan, e-mail: martin.maran@intergram.cz
kontaktní osoba: JUDr. Věra Popelková, vedoucí právního útvaru
tel: 222 325 520, fax: 224 814 879, e-mail: vera.popelkova@intergram.cz
kontaktní osoba: Jan Kácal, vedoucí divize vysílání, veřejných produkcí a dalšího užití
tel.: 224 819 072, e-mail: jan.kacal@intergram.cz

OOA-S, Ochranná organizace autorská -- Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl (www.ooas.cz)
se sídlem, Žitná 1575/49, 110 00 Praha 1
ředitelka: Eva Štěpánková
tel.: 224 934 406, fax: 224 930 322, e-mail: stepankova@ooas.cz

Občanské sdružení Gestor -- ochranný svaz autorský (www.gestor.cz)
se sídlem Štítkova 1/233, 110 00 Praha 1
předseda správní rady: Doc., ak. mal. Karel Míšek
kontaktní osoba: Kateřina Karnošová (tel. 606 678 570)
tel.: 224 934 819, fax: 224 827 792, e-mail: gestor@gestor.cz, karnosova@gestor.cz

Ochranná asociace zvukařů - autorů, OAZA, (www.oaza.eu)
se sídlem, Žitná 1575/49, 110 00 Praha 1
předseda představenstva: Vlastimil Kulíšek
tel. (fax): 251 682 066, e-mail: oaza@oaza.eu

Žaloba o [redacted],- Kč s příslušenstvím

JUDr. [redacted], advokát
ICO : [redacted]
zapsaný v ČAK pod evid.č. [redacted]
tel/fax : [redacted]
bank. spoj. [redacted] a.s., č. [redacted]
E-mail : [redacted]
www. [redacted].cz

Krajskému soudu
v Českých Budějovicích

Žalobce: [redacted]
nar. [redacted] bytem [redacted]
Právně zastoupen: JUDr. [redacted]
advokátem se sídlem [redacted]

Žalovaná: Obec [redacted]
Právně zastoupena: [redacted]

Žaloba o [redacted],- Kč s příslušenstvím s návrhem na vydání platebního rozkazu

Dvoimo

Přílohy:

- plná moc
- další ve fotokopiích dle textu

I.

Žalobce v rámci své profesionální činnosti fotografa uzavřel se žalovaným v roce 1997 ústní smlouvu o dílo, jejímž předmětem bylo zhotovení a dodání pohlednic, pro které byly podkladem fotografie zachycující obec [redacted], které vytvořil jako autor žalobce. Tyto pohlednice byly žalobcem v souladu se smlouvou dodány.

Díkaz: Výslech účastníků
Fotokopie 2 pohlednic obce [redacted]

II.

Uvedené pohlednice obec [redacted] poskytla za účelem vlastní turistické propagace nakladatelství [redacted]. Jedna z panoramatických fotografií z uvedených pohlednic vytvořených žalobcem byla zveřejněna v publikaci nakladatelství [redacted] „Cestujeme po Čechách...“ vydané v září roku 2004 na straně 54 v nákladu 25 000. Stalo se tak přes smluvní ujednání, které obsahuje „Smlouva o dodání požadované služby“ uzavřená mezi obcí [redacted] a nakladatelstvím [redacted]. Článek IV. této smlouvy uvádí, že „Objednatel (obec [redacted]) nese plnou odpovědnost, že tyto dodané podklady nejsou zatíženy právy třetích osob vyplývajících ... např. z autorských práv“. Žalobce souhlas ani licenci k užití díla uvedeným způsobem nikdy žalované neposkytl, a tudíž došlo jednáním žalované k bezdůvodnému obohacení na úkor žalobce.

Díkaz: Str. 54 publikace „Cestujeme po Čechách...“, č. 9/2004
Odpověď z elektronické pošty na dotaz pana [redacted] z nakladatelství [redacted] z 12.4.2006
Smlouva o dodání požadované služby uzavřená společností [redacted] s jejími obchodními partnery

III.

O bezdůvodném obohacení na straně žalované se žalobce dozvěděl náhodně v březnu roku 2005. Dopisem ze dne 22.3.2005 vyzval obec, aby jej informovala, jak jej zveřejnění došlo. Obec tak učinila dopisem starosty pana [redacted] ze dne 20.4.2005, ve kterém bylo uvedeno, že obec využila nabídky učiněné společností [redacted] na zařazení obce do uvedeného katalogu. Z odpovědi pana starosty bohužel vyplývá, že si obec není vůbec vědoma skutečnosti, že porušila autorská práva žalobce. Z autorského zákona ovšem jednoznačně vyplývá, že mimo případy taxativně stanovené v autorském zákoně má právo k užití díla pouze jeho autor a dále osoby, kterým k tomuto užití díla udělil autor souhlas; a to pouze k užití díla způsobem, ke kterému je souhlas udělen.

Díkaz: Dopisy žalobce ze dne 22.3.2005
Dopis starosty ze dne 20.4.2005

IV.

Dopisem ze dne 31.5.2005 žalobce upozornil žalovanou, že jejím jednáním došlo k porušení autorského zákona, a uplatnil zároveň své právo vyplývající z § 40 odst. 3 tohoto zákona na vydání bezdůvodného obohacení - výzvou k zaplacení částky ve výši 5.050,- Kč, přičemž nevyločil možnost uzavření dohody o narovnání. Na tento dopis, ani na následné urgencye o odpověď dopisy žalobce ze dne 30.6.2005, 25.7.2005, ke kterému byla přiložena faktura, 30.8.2005 a dopis obecného zmocněnce žalobce, pana [redacted] ze dne 17.9.2005 žalovaná nereagovala.

Díkaz: Dopisy žalobce ze dne 31.5.2005, 30.6.2005, 25.7.2005 a 30.8.2005
Dopis pana [redacted] ze dne 17.9.2005
Faktura 6/2005 ze dne 25.7.2005 splatná dne 8.8.2005

V.

V měsíci listopadu roku 2005 žalobce zjistil, že obec [redacted] na svých webových stránkách zveřejnila, opět bez souhlasu pana [redacted], 14 fotografií, jejichž je žalobce autorem. Rovněž na tuto skutečnost byla obec [redacted] upozorněna dopisem obecného zmocněnce žalobce, nazvaným „Poslední pokus o smír“ s opětovnou výzvou k uzavření smlouvy o narovnání a s poukazem na skutečnost, že žalobce bude pokračující protiprávní jednání řešit, v případě, že nebude na tento pokus o smír reagováno, předáním podnětu Státnímu zastupitelství k zahájení obhajobování podezření ze spáchání trestné činnosti. Jelikož obec [redacted] nereagovala ani na tuto výzvu ke smírnému řešení, podal žalobce dne 17.2.2006 trestní oznámení. Okresním ředitelstvím Policie ČR v Jindřichově Hradci nebyly zjištěny skutečnosti opravňující zahájení trestního stíhání, a proto byly spisové materiály usnesením podle § 158 odst. 2 trestního řádu ze dne 3.3.2006 postoupeny Městskému úřadu Jindřichův Hradec k dalšímu opatření. Městský úřad v Jindřichově Hradci zahájil v této věci přestupkové řízení proti starostovi obce panu [redacted], kterého shledal rozhodnutím ze dne 11.5.2006 vinným z přestupku proti pořádku ve státní správě a samosprávě (přestupku na úseku kultury) podle §

32 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, kterého se dopustil tím, že zveřejnil na webových stránkách obce [redacted] záběry z pohlednic autora pana [redacted] bez jeho souhlasu v období minimálně od 7.11.2005 do 21.2.2006. Žalobce se odvolal proti tomuto rozhodnutí do výroku o náhradě škody, kterým byl se svým finančním nárokem odkázán na soud. Toto odvolání bylo zamítnuto rozhodnutím Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 21.6.2006.

*Důkaz: Přetisk webových stránek obce [redacted]
Dopis pana [redacted] ze dne 22.11.2005
Rozhodnutí Městského úřadu Jindřichův Hradec ze dne 11.5.2006
Rozhodnutí Krajského úřadu ze dne 21.6.2006*

VI.

Dne 17.7.2006 zaslal žalobce žalované k úhradě fakturu na částku 35.000,- Kč za neoprávněné zveřejnění 14 fotografií na webových stránkách obce - /www.[redacted].cz/ bez vědomí autora a bez zákonem požadované licence. Tato částka byla žalobcem požadována na základě Výpočtových faktorů Asociace profesionálních fotografů, jejímž je žalobce členem. Faktura byla žalobci vrácena zpět neproplacena.

*Důkaz: Dopis žalobce ze dne 17.7.2005
Výpočtové faktory APF
Faktura 5/2006 ze dne 17.7.2006 splatná dne 2.8.2006*

VII.

Dne 6.9.2006 zaslal žalobce žalované prostřednictvím svého právního zástupce poslední pokus o smír, ve kterém znovu uplatnil svůj požadavek na zaplacení celkové částky 40.050,- Kč a určil lhůtu k uhrazení požadované částky do 20.9.2006. Žalovaná doposud neuhradila ničeho.

Důkaz: Poslední pokus o smír ze dne 6.9.2006

VIII.

Touto žalobou požaduje žalobce po žalované za neoprávněné zveřejnění v publikaci „Cestujeme po Čechách...“, a to v souladu se „Sazebníkem Ochranné organizace autorské – sdružení (OOA-S) pro individuální správu autorských práv 2004-2005“ za neoprávněné zveřejnění svých fotografií zaplacení částky 5.050,- Kč. Z uvedeného sazebníku vychází OOA-S v případech, kdy je na základě zvláštní smluvní plně moci oprávněna zastupovat příslušné nositele autorských práv, při stanovování autorských honorářů za udělení licence a lze tak považovat tyto částky za odměny, které by byly za získání licence k oprávněnému užití díla obvyklé v době neoprávněného nakládání s dílem ve smyslu ust. § 40 odst. 3 autorského zákona. Požadovaná částka odpovídá poplatku dle Sazebníku OOA-S, obvyklému za získání licence ve smyslu autorského zákona, a představuje poplatek za otisk fotografií do počtu 10 000 kusů a to pro případ uzavření licenční smlouvy. Žalobce tak vědomě plně nevyužil svou právní možnost požadovat bezdůvodně obohacení v maximální výši, přestože skutečný počet výtisků uvedené publikace činil 25 000 kusů, přestože dílo bylo užito protiprávně bez souhlasu autora (přírážka ve výši 100% honoráře v souladu s § 40 autorského zákona) a přestože u díla nebylo uvedeno jméno autora (přírážka ve výši 100% honoráře podle strany 21 Sazebníku OOA-S). Oprávněný nárok žalobce podle Sazebníku OOA-S tedy činí 124.000,- Kč. Za neoprávněné zveřejnění 14 fotografií na webových stránkách obce Dolní Lhota, které bylo prokázáno v přestupkovém řízení ode dne 7.11.2005 do 21.2.2006, v souladu s bodem 7) všeobecných podmínek pro udělování oprávnění k užití a v souladu s pravidly pro „užití díla online“ podle Sazebníku OOA-S, požaduje žalobce zaplatit částku 11.200,- Kč. Žalobce i v tomto případě požaduje nárok v podstatě nižší částce, než kterou by mohl uplatňovat podle Výpočtových pravidel Asociace profesionálních fotografů ČR.

Důkaz: Str:3-5, 21 a 30 Sazebníku OOA-S pro individuální správu autorských práv 2004-2005

IX.

S ohledem na shora uvedené žalobce uplatňuje své právo na vydání bezdůvodného obohacení za neoprávněné nakládání s autorským dílem bez souhlasu autora a navrhuje, aby soud vydal tento

platební rozkaz:

Žalovaná je povinna žalobci uhradit do patnácti dnů od doručení platebního rozkazu částku 16.250,- Kč s příslušenstvím, které tvoří:

- úrok z prodlení ve výši stanovené obecně závaznými právními předpisy z částky 5.050,-Kč od 9.8.2005 do zaplacení
- úrok z prodlení ve výši stanovené obecně závaznými právními předpisy z částky 11.200,-Kč od 3.8.2006 do zaplacení
- soudní poplatek
- odměna za právní zastoupení žalobce pro JUDr. [redacted], advokáta, na jeho účet uč. účtu ve výši 10.070,- Kč a 19 % DPH.

V případě, že by žalovaná strana podala proti tomuto platebnímu rozkazu odpor, navrhuje žalobce, aby soud vydal tento

rozsudek:

Žalovaná je povinna uhradit žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku částku 16.250,-Kč s příslušenstvím, které tvoří:

- úrok z prodlení ve výši stanovené obecně závaznými právními předpisy z částky 5.050,-Kč od 9.8.2005 do zaplacení
- úrok z prodlení ve výši stanovené obecně závaznými právními předpisy z částky 11.200,-Kč od 3.8.2006 do zaplacení
- soudní poplatek
- odměna za právní zastoupení žalobce pro JUDr. [redacted], advokáta, na jeho účet u.....č. účtuve výši,- 10.070,-Kč a 19 % DPH.

V [redacted] dne 27.10.2006

Příloha k žalobě – vypočet obvyklé autorské odměny

JUDr. [redacted], advokát
ICO : [redacted]
zapsaný v ČAK pod evid.č. [redacted]
tel/fax : [redacted]
bank. spoj. [redacted] a.s., č. [redacted]
E-mail : [redacted]
www. [redacted].cz

Krajskému soudu
v Českých Budějovicích

k sp. zn.

Žalobce:

Právně zastoupen:

[redacted]
nar. [redacted] bytem [redacted]
JUDr. [redacted]
advokatem se sídlem [redacted]

Žalovaná:

Obec [redacted]

Právně zastoupena:

ve věci: žaloby o 16.250,- Kč s příslušenstvím

Dvoimo

**Výpočet obvyklé autorské odměny dle licenční smlouvy
a oprávněného nároku žalobce při protiprávním užití autorského díla**

Na výzvu nadepsaného soudu zasílám výpočty, dle kterých bylo postupováno při určení částky požadované žalobou proti obci [redacted]

1. neoprávněné užití 1 fotografie v tisku – propagační materiál v nákladu 25.000 výtisků

1) dle Sazebníku OOA-S pro rok 2004, str.3-5 a 21
- při vyobrazení fotografie do 1/8 velikosti strany publikace a nákladu do 30.000 výtisků.....15.550,- Kč.

a) při neuvedení jména autora přírážka ve výši 100%
obvyklá odměna – 15.550,- Kč x 2.....31.100,- Kč

b) při neoprávněném užití dle autorského zákona přírážka ve výši 100%
oprávněný nárok žalobce– 15.550,- Kč x 2 x 262.200,- Kč

2) dle výpočtových faktorů APF
výpočetní vzorec: $/(A+B) \times C// \times (D+E)$
faktor A..... význam zadavatele - obecní úřad1
faktor B..... zařazení fotografa - místního a regionálního významu.....1
faktor C..... zadání – exteriér bez osob – rozpětí 200-700.....300

faktor D..... využití – webovské stránky.....2,5
faktor E..... rozšíření díla - na území celé ČR.....2

a) obvyklá odměna – $/(1+1) \times 300// \times (2,5 + 2)$2.700,- Kč

b) při neoprávněném užití dle autorského zákona přírážka ve výši 100%
oprávněný nárok žalobce – $/(1+1) \times 300// \times (2,5 + 2) \times 2$5.400,- Kč

2. neoprávněné užití 14 fotografií na internetu

1) dle Sazebníku OOA-S pro rok 2004, str. 3-5, 30
- základní sazba.....50 Kč za 1 zpřístupněné dílo a každý započatý měsíc
- zveřejnění prokázané od 7.11.2005 do 1.3.2006, (tj. započatý 4. měsíc)
- při neuvedení jména autora přírážka ve výši 100%
- protiprávní užití 14 fotografií

a) obvyklá odměna. – 50Kč x 4 x 2 x 14..... 5.600,- Kč

b) při neoprávněném užití dle autorského zákona přírážka ve výši 100%
oprávněný nárok – 50Kč x 4 x 2 x 14 x 2..... 11.200,- Kč

2) dle výpočtových faktorů APF
výpočetní vzorec: $/(A+B) \times C// \times (D+E) \times 14$
faktor A..... význam zadavatele - obecní úřad1
faktor B..... zařazení fotografa - místního a regionálního významu.....1
faktor C..... zadání – exteriér bez osob – rozpětí (200-700).....350
faktor D..... využití – webovské stránky.....2,5
faktor E..... rozšíření díla - mezinárodní rozšíření – internet (Evropa a zámorí).....4
- protiprávní užití 14 fotografií

a)obvyklá odměna – $/(1+1) \times 300// \times (2,5 + 4) \times 14$54.600,- Kč

b) při neoprávněném užití dle autorského zákona přírážka ve výši 100%
oprávněný nárok žalobce – $/(1+1) \times 300// \times (2,5 + 4) \times 14 \times 2$109.200,- Kč

3. Výsledné částky

obvyklá odměna dle Sazebníku OOA-S.....36.700,- Kč
obvyklá odměna dle výpočtových faktorů APF.....57.300,- Kč.

celkový oprávněný nárok dle Sazebníku OOA-S.....73.400,- Kč
celkový oprávněný nárok dle výpočtových faktorů APF.....114.600,- Kč

celková žalována částka.....16.250,- Kč

V [redacted] dne 22.6.2007

S účtou

JUDr. [redacted], advokát

Příloha k žalobě - adresy Ochranné organizace autorské – sdružení a Asociace profesionálních fotografů

JUDr. [redacted], advokát
ICO : [redacted]
zapsaný v ČAK pod evid.č. [redacted]
tel/fax : [redacted]
bank. spoj. [redacted] a.s., č. [redacted]
E-mail : [redacted]
www. [redacted].cz

Krajskému soudu v Českých Budějovicích k sp. zn. 11 C 8/2007
V Lišově dne 3.7.2007

Žalobce: [redacted]
nar. [redacted] bytem [redacted]
Právně zastoupen: JUDr. [redacted]
advokátem se sídlem [redacted]

Žalovaná: Obec [redacted]

Právně zastoupena:

ve věci: žalobv o 16.250,- Kč s příslušenstvím

Dvojmo

Na výzvu nadepsaného soudu zasílám adresy Ochranné organizace autorské – sdružení a Asociace profesionálních fotografů ČR:

- 1) Ochranná organizace autorská – sdružení
Masarykovo nábřeží č. 250
110 00 Praha 1
- 2) Asociace profesionálních fotografů ČR
Národní třída 25
110 00 Praha 1

JUDr. [redacted]

Sazebník OOA-S – výňatek

Úvodní informace

Obecné údaje

Autorskoprávní ochrana uměleckých a vědeckých děl je v České republice závazně upravena zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Ke každému užití předmětu ochrany (díla) je třeba získat oprávnění k užití (licenci), výjimky stanoví zákon.

Cílem občanského sdružení OOA-S je

- 1) dbát o ochranu autorských práv výtvarných umělců, fotografů, architektů a dalších autorů obrazových děl,
- 2) umožnit zájemcům o užití autorskoprávně chráněných děl legální zpřístupňování těchto děl veřejnosti a zprostředkovat oprávnění k užití.

Kdy se použije tento sazebník?

Tento sazebník se vztahuje na oblast **individuální správy** autorských práv, nikoliv na oblast kolektivní správy autorských práv. Individuální správu autorských práv zásadně vykonávají autoři zcela samostatně, nebo svěří výkon na základě plné moci svému zástupci.

OOA-S postupuje dle tohoto sazebníku vždy v případech, kdy je na základě zvláštní smluvní plné moci oprávněna zastupovat příslušné nositele autorských práv (autoři, dědicové, zaměstnavatelé, apod.).

Poplatek za užití se řídí podle ekonomického významu reprodukce. Jeho výše je stanovována v každém jednotlivém případě buď podle sazebníku nebo smluvně.

Koho OOA-S zastupuje?

OOA-S zastupuje nositele autorských práv

- 1) z České republiky, kteří ji zplnomocnili k zastupování nad rámec kolektivní správy,
- 2) ze zahraničí (Austrálie, Belgie, Estonsko, Francie, Litvy, Lotyšsko, Maďarsko, Německo) na základě recipročních smluv s partnerskými ochrannými organizacemi a jednotlivé autory z dalších států.

Rozsah služeb

Převod práv na užití díla ze strany organizace OOA-S nezahrnuje služby agenturní povahy, jako například doklady o umístění nebo dodání předloh pro tisk. OOA-S se však na požádání snaží podle vlastních sil poskytovat pomoc při obstarávání předloh.

Kontakt

Oprávnění k užití, resp. vyúčtování poplatků zajišťuje kancelář OOA-S v Praze:
110 00 Praha 1, Masarykovo nábřeží 250,
tel. 224934406, fax 224930322,
web: <http://www.oas.cz>, e-mail stepankova@oas.cz, poradna@oas.cz

Všeobecné podmínky pro udělování oprávnění k užití

- 1) Bližší smluvní podmínky vždy obsahuje písemná licenční smlouva.
- 2) Oprávnění k užití (licence) se uděluje pouze na základě předchozí písemné žádosti před vlastním užitím. Pozdě zasláné žádosti nezbavují uživatele povinnosti uhradit vzniklou škodu, která je vyšší než uvedené sazby.
Minimální odměna za udělení licence činí 100 Kč za každý předmět práv (dílo).
Uživatel je povinen uhradit OOA-S poplatek za zpracování ve výši 500 Kč/za každého nositele práv a ve výši 100 Kč/za každý předmět ochrany.
Jsou-li se zpracováním žádosti spojeny předvídatelně vysoké náklady, může být další zpracování podmíněno úhradou licenčních odměn a poplatků za zpracování až do 50 % jejich předpokládané výše.
Udělená licence zaniká, pokud není využita do šesti měsíců.
- 3) Oprávnění k užití se vztahuje pouze k předmětům ochrany výslovně konkrétně specifikovaným v licenční smlouvě.
V případě fotografických reprodukcí jiných děl nezahrnuje licence k užití takových děl současně oprávnění k užití fotografií, není-li ve smlouvě uvedeno jinak.
Zastupuje-li OOA-S i práva fotografa, hradí se za užití jeho díla rovněž poplatek podle tohoto sazebníku.
Oprávnění k užití je zásadně poskytováno k jednotlivému jednorázovému užití, nedohodnou-li se smluvní strany odlišně.
- 4) Údaje o rozměrech, uvedené v sazebníku, je třeba chápat takto:
Jedná-li se o relativní velikosti stran (až do 1/x strany), znamená to, že vyobrazení by mohlo být obsaženo v obrazci sazby publikace v nezměněné velikosti a v nezměněné orientaci alespoň x-krát. (Například vyobrazení do 1/8 strany se do obrazce sazby vejde minimálně osmkrát).
U absolutních velikostí (např. do A3, A4, A5) podle normy platí nejmenší formát, kterým může být vyobrazení plně pokryto.
Velikost stran uvedená u jednotlivých sazeb se týká obrazce sazby příslušné publikace.
- 5) K dodatečnému nákladu nad rámec povoleného nákladu je třeba získat nové oprávnění k užití, které smí být u knih odmítnuto jen ze závažných důvodů. Není-li pro dotisk nebo další tisk nad rámec povoleného nákladu získáno příslušné povolení, přestávají platit slevy uvedené v příslušných sazbách.
- 6) K užitím či zásahům, které se dotýkají osobnostních práv autorských, je třeba vždy získat výslovné povolení, které OOA-S zprostředkuje přímo od oprávněného nositele takových práv. To platí zejména pro zpracování a detailní vyobrazení, jakož i otisk, přetisk a reprodukci
 - v trojrozměrné podobě,
 - na papír, který se liší od běžných tiskových formátů,
 - na zvláštní nosiče, například textil, sklo, kachle apod.,
 - které vytvářejí přímou souvislost mezi chráněným dílem a produktem, akcí, podnikáním nebo firmou (reklama).Pokud oprávněný nositel osobnostních práv autorských odmítne svůj souhlas udělit, je udělení oprávnění ze strany OOA-S vyloučeno.
- 7) Nabyvatel licence (uživatel předmětu ochrany) je povinen při každém užití uvést na vhodném místě autora a název díla a v poznámce o autorských právech odkázat na OOA-S, resp. další subjekty, které se podílejí na udělení práv.
Přifažení těchto údajů musí být provedeno i u děl souborných a sbírek.

- V případě porušení těchto povinností se účtuje přírážka k sazbě ve výši 100 %.
- 8) Nabyvatel licence (uživatel předmětu ochrany) je povinen při každém užití, které je určeno ke zveřejnění, dodat alespoň dva kompletní povinné autorské exempláře produktu, v němž je dílo užito (výtisk, CD, apod.).
V případě školních učebnic postačuje jeden povinný výtisk. V odůvodněných výjimečných případech, zejména pokud je rozsah vyobrazení podléhajících platbě autorské odměny ve výrazném nepoměru k celkovému obsahu produktu a celková prodejní cena produktu je v poměru k autorské odměně nepřiměřeně vysoká, lze se dohodnout odlišně. V takovém případě má OOA-S právo alespoň na povinné výtisky pro každé vyobrazení, k němuž uděluje oprávnění.
 - 9) OOA-S a zúčastněný zastupovaný nositel autorských práv mohou od nabyvatele licence získat další exempláře produktu za nejnižší prodejní cenu, za kterou nabyvatel produkt v rámci své vydavatelské činnosti prodává. Další prodej ze strany OOA-S či zastupovaných nositelů autorských práv je vyloučen.
 - 10) OOA-S na žádost prověří u každého udílení práv na základě tohoto sazebníku možnost dohodnout se na zvláštní úpravě, pokud se podle § 35 autorského zákona jeví jako nezbytné zohlednit náboženské, kulturní a sociální potřeby nabyvatele práv.
 - 11) Za nepovolená a jiná neoprávněná užití, jakož i za nepovolený dodatečný náklad účtuje OOA-S zásadně příplatek ve výši 100 % příslušné sazby.
 - 12) Slevy uváděné u jednotlivých sazeb lze využít pouze tehdy, bylo-li oprávnění získáno žadatelem ještě před užitím předmětů ochrany.
 - 13) Za každé užití na titulní straně produktu, v němž je předmět ochrany užit, se zásadně hradí přírážka ve výši 100 %, není-li u jednotlivých druhů užití uvedena jiná procentuální sazba.
 - 14) Zároveň platí i zvláštní podmínky zveřejněné s jednotlivými sazbami v dalších oddílech sazebníku.
 - 15) Všeobecné podmínky pro udělování práv platí vždy v jejich poslední aktuální verzi. OOA-S si vyhrazuje právo jejich úprav a změn.

Stav: leden 2004

Pohlednice

Poplatky za otisk výtvarných děl a fotografií ve smyslu § 13 a § 14 autorského zákona na pohlednicích:

Poplatek činí 12 % z očekávané prodejní ceny produktu, sdělené OOA-S. Za jednotlivé pohlednice se však vybírají minimálně následující poplatky:

Černobílý / barevný tisk		
Náklad do		
500	Kč	1445
1 000		2140
2 000		2915
3 000		3695
5 000		5225
7 500		7150
10 000		9095
15 000		12940
25 000		20650
50 000		39895
100 000		78430
150 000		116940
za každých dalších i		
započatých 100 000		7690

Podmínky

1. Ke každé změně originální předlohy (barva, výřez, proporce, vtisk textu atd.) je třeba předem získat souhlas.
2. Výslovně se požaduje uvedení autora. V případě neuvedení autora se účtuje přírůžka ve výši 100 % k honoráři.
3. Požaduje se uvedení poznámky o copyrightu s uvedením organizace OOA-S.
4. Organizaci OOA-S je třeba na její žádost předložit zkušební arch ke schválení umělcem nebo oprávněnou osobou.
5. Je-li formát vyobrazení větší než A6, vybírá OOA-S příplatek ve výši 50 %.
6. Je-li formát vyobrazení větší než A5, platí sazba miniprint (str.14).
7. U skládacích pohlednic se účtuje příplatek ve výši 50 %.
8. U reklamních vtisků se účtuje příplatek ve výši 50 % z celkové vypočítané sazby.
9. Na knihy pohlednic, kazety, boxy a podobné soubory pohlednic, které se prodávají jen v kuse, se poskytuje sleva.
Tato sleva činí u více než 5 vyobrazení, jejichž autor je zastupován OOA-S: 15 %
u více než 10 takových vyobrazení 25 %
u více než 20 takových vyobrazení 40 %
u více než 30 takových vyobrazení 50 %.

Viz také: Všeobecné podmínky pro udělování práv (strana 4 – 5).

Příloha číslo 7

Článek: ²⁾ Česká republika není na seznamu narušitelů práv k duševnímu vlastnictví

Publikováno: 11.5.2006

ČR ani v letošním roce nebyla zařazena na "Watch List".

Úřad obchodního představitele USA (USTR) ve spolupráci s obchodními kruhy každoročně na jaře posuzuje dodržování ochrany práv k duševnímu vlastnictví ve třetích zemích a vydává k němu (na základě odstavce 301 US obchodního zákoníku) své hodnocení, známé jako "Watch List". Jedná se o seznam zemí, které připouštějí porušování amerických práv k duševnímu vlastnictví, nezaručují jejich adekvátní ochranu a nedosahují v této oblasti žádného pokroku. Účelem vydání tohoto seznamu je vyslání signálu pro zahraniční investory o image dané země.

Česká republika byla na tento seznam poprvé zařazena v polovině 90. let minulého století a americká strana jí vytýkala zejména vysoký stupeň porušování práv k duševnímu vlastnictví a naopak malou vymahatelnost práva v této oblasti. Kritika se v minulosti odvíjela především od iniciativy International Intellectual Property Alliance (IIPA), a to zejména za problémy s porušováním autorských práv. Společným úsilím všech zainteresovaných resortů pod koordinací Ministerstva průmyslu a obchodu se podařilo natolik zlepšit českou legislativu i stupeň vymahatelnosti práv k duševnímu vlastnictví, že americká strana již od roku 2001 Českou republiku na uvedený seznam nezařadila.

Pro letošní rok byla Česká republika navrhovaná na tento seznam ze strany **Pharmaceutical Research and Manufactures of America (PhRMA)**, a to do kategorie **Priority Watch List** (vyšší kategorie). Důvodem kritiky zůstávaly, stejně jako v loňském roce, nevhodný systém hrazení léčiv zdravotními pojišťovkami, oblast tvorby cen a předepisování generických léčiv, což ve svém důsledku dle PhRMA znevýhodňuje dovoz bio—medicinských vynálezů (léčiv), zejména vynálezů amerického původu. Zároveň i IIPA doporučila, aby byla Česká republika pro rok 2006 zmíněna ve zprávě "Special 301" v části **Special Mention**, a to zejména za problémy s porušováním autorských práv, nedostatky ve vládní novele autorského zákona, vysokou úroveň hudebního pirátství a nedostatečnou úroveň vymáhání práv k duševnímu vlastnictví. **Americký úřad obchodního představitele** ve své březnové zprávě o obchodních překážkách ve světě pro americké podnikatele, v části týkající se Evropské unie, kritizoval Českou republiku za překážky v oblasti přístupu na trh farmaceutických výrobků a vymáhání práv k duševnímu vlastnictví.

Česká republika předložila americké straně podrobnou analýzu vnitřní situace v kritizovaných oblastech. Prokázala dodržování mezinárodních norem a postupné zlepšování ochrany duševního vlastnictví. USTR následně s přihlédnutím k českému zdůvodnění v těchto dnech rozhodl, že **Česká republika nebude v r. 2006 zařazena na seznam třetích zemí, kde dochází k porušování práv k duševnímu vlastnictví.**

²⁾ <http://www.mpo.cz/zprava16598.html>

I když jde o zprávu potěšující, nesmíme usnout na vavřínech. USTR totiž zároveň upozornil na to, že dvoustranná česko—americká jednání o řešení problémů v oblasti politiky léků budou pokračovat.

Ing. Adéla Pristášová

Odbor mnohostranné a společné obchodní politiky EU